

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burtleson, Postmaster General.

No. 52 Vol. VII.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 30d. Gruoðziò (Dec.), 1920 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879. 5 cents per copy

8 Metai

Rusai galutinai pertraukė vedamas Rygoj su lenkais taikos derybas.

ŻELIGOWSKIS VISAI NEPAISO PASTATYTŲ JAM IŠLYGŲ; KĄ TIK DABAR JO KARIUOMENĖ UŽĖMĖ JONIŠKĮ. PALIUOSUOS PASAULĮ NUO BALTO SIOS EPIDEMIJS. POPIEZIUS PASMERKĖ ČECHŲ - SLOVAKŲ KUNIGUS. FIUME PRAŠO TAIKOS. AUSTRIJA NORI JUNGTIS SU VOKIETIJA. VO KIEČIŲ ARMIJA SUMAŽINTA IKI 100,000.

NARIAI RENGIASI LIETUVOS MISIJOS LIETUVON.

Paskolos darbu rupinsis Finansų Skyrius.

(Pastaromis dienomis "Amerikos Lietuvis" gavo nuo Lietuvos Informacijų Biuro sekamą pranešimą, kurį dedame šiek tiek trumpinė.)

Washingtonas. — Lietuvos Valdžios įsakymu, Lietuvos Misijos nariai, užbaigę šių metų paskolos darbą, grįžta Lietuvon. Tolyminis paskolos darbas yra vedamas Lietuvos Atstovybės žinion, kaip lygiai ir kiti darbai, kurie teko Lietuvos Misijai atlikti. Be to Lietuvos Atstovas Amerikoje yra prašęs keturiems mėnesiams urlopo ir Ministrų Kabineto nutarimu yra jį gavęs ir yra pasiryžęs iškelti Lietuvon ant keičiamųjų atostogoms, kad ypatingai duoti pranešimą apie visus darbus, kurie liko Atstovybės jau atlikti arba prisieis čion artimiausiu laiku atlikti. Lietuvos Atstovybės reikalai, kaip buvusieji, taip ir naujai jai paskirti, Valdžios įsakymu Lietuvos Atstovui išvažiavus atostogoms bus pavesti Lietuvos Atstovo Amerikoje pavadotojui Matui Vinikui. Tokios tat permainos.

Dar rugpjūčio mėnesyje Lietuvos Misija buvo pasiūsiu Lietuvos Valdžiai užbaigti paskolos darbą iki spalio 1 d. ir leisti jai grįžti, tačiau Lietuvos Valdžios nutarimas gautas yra tik šiuo laiku. Sulig šio įsakymo, Lietuvos Misija yra pasikelbusi visoms stotims, kad jūjų visos sąskaitos, bona ir pinigai būtų pargauti Lietuvos Misijai iki Naujųjų Metų, idant suvedus visų točių sąskaitas būtų galima sudaryti galutiną apyskaitą ir jį paskui Lietuvos Valdžiai pristatyti. Spėjama, kad iki sausio mėnesio pabaigos Lietuvos Misijos nariai jau galės suvesti visas sąskaitas, atiduoti patį paskolos darbą ir kitus reikalus Lietuvos Atstovybei ir paskui keliauti Lietuvon.

Vykinant šį planą, Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra New Yorke nuo sausio 1 dienos, 1921 metų, paskelbus naują savo biurą, (Lithuanian Representative, 162 W. 31-st St., ant kampo 7 ave.). Šiame biure pasi-

liks Lietuvos Atstovybės Amerikoje:

1.—Finansinis Skyrius, kuris rupinsis ir toliaus Lietuvos Laisvės Paskolos reikalais: bonų pardavinėjimu, apmokėjimu už bonus nuo šimčių, o taipiau ir rinkimu aukų Lietuvos Gynimo Komitetui, Liet. Šauliams, Liet. Raud. Kryžiui ir kt.

2.—Pinigų Siuntimo Skyrius delei persiuntimo pinigų ar aukų per Lietuvos Valstybės Iždą nukentėjusiems nuo karo, giminėms ar šiai žmonėms, norintiems padėti savo pinigus Lietuvos Valstybės Iždan.

3.—Prekybos ir Pramonės Skyrius, kuris rupinsis užmezgimu prekybos ir pramonės ryšių tarp Amerikos ir Lietuvos, prižiūrėjimu įvairių tos rušies bendrovių ir jų palaikymu.

4.—Amerikos Lietuvių Registracijos Skyrius, prie kurio bus renkamos žinios apie visas Amerikos lietuvių kolonijas, apie pačių ateivių skaičių, jų darbus ir užsiėmimą. Prie šio Skyriaus pasilieka ir Lietuvių Piliiečių Sąjunga, per kurią Amerikos lietuviui liuosu noru sumoka valstybinį mokesnį Lietuvos Valstybės Iždai. Be to, prigulintieji prie Lietuvių Piliiečių Sąjungos amerikiečiai lietuviui bus paliausuojami nuo mokėjimo 5 dol. į pusmetį už buvimą užsienyje.

Prie šio Skyriaus taipiau bus įsteigta, kaip tik bus galima, dalinai pasų išdavimas ir jų vizavimas.

Visi darbai, kurie iki šiol Lietuvos Atstovybės Amerikoje buvo atlikti, pasilieka prie Lietuvos Atstovybės Amerikoje (Lithuanian Legation, 703 — 15-th St., N. W., Washington, D. C., kur visais reikalais ir reikia kreiptis).

ELTOS PRANEŠIMAI.

Latviai bijo Želigowskio.

Lnekų laikraščiu pranešimai, Želigowskio žengimas į priekį sukėlęs didelio neramumo latvių tarpe. Rygos spaudos atstovai kreipėsi. Lenkų atstovą Estam Vasilevskį, buvusį tuo tarpu Rygoje, prašydami paaiškinti jų, pasilevdams, kad Lenkų-Latvių sieną užimanti Lenkų kariuomenė, kas darą negalima kokią nors akciją Želigowskio?

Aukštuolaičiui nesiseka.

Aukštuolaičio mėgėtinai sudaryti Klaipeðos lietuvių tarpe lenkiškos orientuotės pasibaigė fiasko. Vietoj pritarimo, jis gavo griežčiausią protestą prieš jo išdavinę darbą.

Lietuvių ir gudų santykiai.

Laiko tarpe nuo 1920 m. spalio 22 d. ligi lapkričio 10 d. Kaune buvo Gudų Liaudies Respublikos Vyriausybės atstovai ir turėjo eile pasitarimų su Užsienų Reikalų Ministeriu ir kitais Lietuvos Vyriausybės atstovais.

Iš nuomonių išdėstymo paaiškėjo, kad abiejų Vyriausybės pažiūros yra visai vienodos, ir kad jos suprant apie abiejų valstybių interesų bendrumą, kuris remiasi bendru lietuvių ir gudų tautų valstybinio gyvenimo per daug amžių. Abi Vyriausybės sutinka remti viena antrą valstybės statyme ir, tarp kitko, bendroje kovoje su grobiama is lenkų imperializmo siekimais. Abi vyriausybės giliai įsitikinę, kad šis pažiūrų išreikšimas bus tvirtu pagrindu abiejų tautų labai ir prietelingumui.

Duodžio byla.

Kopenhagoje šiomis dienomis nuspręsta garsioji Duodžio byla. Teismas nutėis Duodį gražinti Lietuvos Valdžiai 365,884 danų kronus (apie 4,000,000 auku. šios dienos kursu) ir 2,612,574 auku., taip pat 2,000 kronų teismo išlaidų. Tų pinigų dalį Lietuvos Valdžia jau anksčiau yra gavusi, kita dalis tebeguli po areštu.

Duodį buvo prekybos agentas užsienyje ir atsisakė gražinti duotas jam supirkimam 5,000,000 auku. valstybės pinigų.

Lietuvos Misijos Adreso permainos.

Nuo sausio mėnesio 1 d., 1920 m., L. Misija persikelia į naują vietą. Nuo viršmėnetos dienos visais reikalais kreipdamiesi Liet. Misijon, adresuokite sekančiai: Lithuanian Representative, 162 W. 31-st Street, New York, N. Y.

BANDITU DARBUOTĖ.

New Yorkas. — Du apsiginklavę banditai 26 d. gruoðzio naktį įsiveržė Bronxė

viena cigaru krautuivė, pastumė tos krautuivės patarnautoją į šalį, atsidarė bankspintį ir pasiėmė \$500.

LENKAI IR LATVIAI NORI PANAIKINTI LIETUVĄ.

Varšava. — Gale specialės korespondencijos antgalviu "Lenkija kurčia delei Gruzijos prašymų," kurią atspausdino New York "World" 26 d. gruoðzio, 1920 m., apie Lietuvos "panaikinimą" štai kas pasakytą:

"Latvija ir Lenkija yra laugiausiu išstatytos prieš bolševikų pavojų, tuo tarpu gi Lietuva yra skaitoma tikra Sovietų Rusijos talkininkė. Todel jos (Lenkijos) ir Latvijos intereseose yra panaikinti Lietuva ir todel Lenkija stiprina draugingus santykius su Ryga, o ne su Gruzija arba Kubanu."

Jokių komentarų prie to pranešimo nereikia, nes jis aiškiai parodo lenkų ir latvių siekimus.

JAPONIJOS ATSTOVAS PABALTIJOS KRAŠTAMS

Latvijos atstovas Amerikoje gavo iš Rygos telegramą, kuris praneša, jog šiomis dienomis atvyko į Rygą Japonijos atstovas; jis atstovaus Japonijos interesus Latvijoje, Estonijoje ir Lietuvoje.

PRAMATOMA PERMAINOS LENKŲ MINISTERIJOJ.

Varšava. — Čia paplito gandy, kurie skelbia apie įvyksiančias lenkų ministerijos permainas. Kalbama, jog gen. Szeptycki busią karo ministeriu, o gen. Solnokowski busią paskirtas lenkų ambasadorium Londonė. Be to, tie gandai skelbia, jog iždo ministeris, p. W. Grabski, įteikęs savo rezignaciją.

Tas pranešimas tačiau dar nepatvirtintas.

Suvenytų Valstijų žydų laikraščiu pranešimai, dartinės lenkų valdžios dienos yra suskaitytos ir ji turės užleisti savo vietą tokiems žmonėms, kurie turi įtakos darbo žmonėse.

NEBETELPA Į SING SING.

Ossining, N. Y. — Prasi-dėjus New Yorke įvairių prasižengėlių darbuotei, vie-

nos savaitės bėgyje į Sing Sing kalėjimą tapo atgabenta 92 kaliniai, kurių didžiūma liko nuteisti New Yorko teismų. Iš tos priežasties, kad Sing Sing yra perdaug prikimštas ir kad jį nebetelpa nauji kaliniai, 26 d. gruoðzio 110 vyrų liko perkelta į kitus New Yorko valstijos kalėjimus.

Sing Sing kalėjime 26 d. gruoðzio buvo 1150 kalinių, priskaitant ir 13 mirusiųjų.

VOKIEČIŲ ARMIJA SUMAŽINTA IKI 100,000.

Berlynas. — 26 d. gruoðzio oficialiai paskelbta, jog sąryšį su padaryta mieste Spa su aliantais sutartim, vokiečių armija tapo sumažinta iki 100,000.

NEW YORKO BANKAS ATIDARYS SAVO ŠAKĄ HAMBURGE.

Hamburgas, Vokietija. — New Yorko Mercantile Bank'as jau nupirko Hamburge vienus namus, kur atidarys savo banko šaką. Tas bankas taipiau reprezentuos žinomą New Yorko Guaranty Trust Company.

Kitas New Yorko bankas — National City Bank of New York — rengiasi atidaryti čia savo šaką apie sekamų metų birželio mėnesio pabaigą.

NUBAUDĖ UŽ DARYMĄ "MOONSHINE."

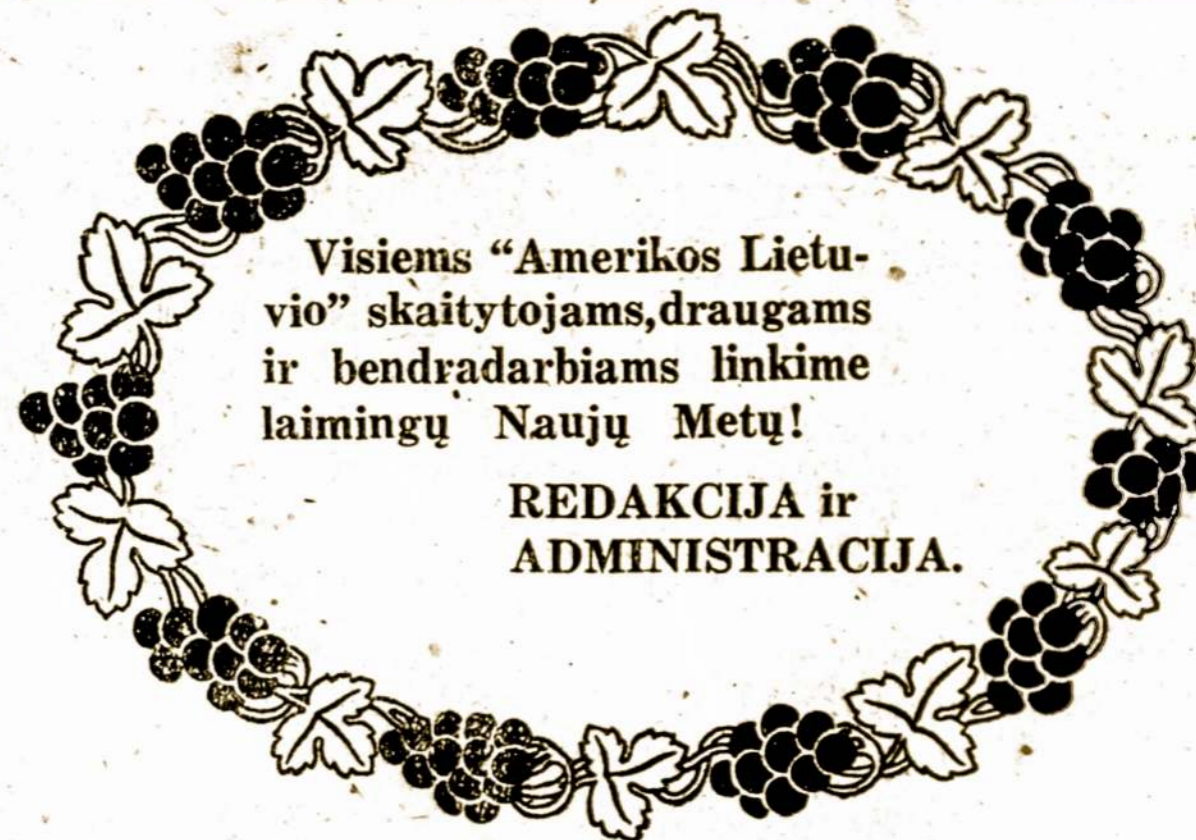
Haverhill, Mass. — Teisėjas John J. Winn 24 d. gruoðzio nubaudė Mike Sokolowski pinigine pabauda už laikymą savo namuose svaigalų. Nesenai jo namuose buvo padaryta krata, kur rado tris gorčius namie darytos degtinės — "munšaino."

ZORA MEHMED SERGA.

Kaltina savo dirbtinius dantis.

Londonas. — Konstantinopolio gyventojas Zora Mehmed, kuris sulaukęs 145 metus amžiaus pasakodavo

laikraščiu reporteriams, jog jis su kiekviena ateinančia diena jaučiais jaunesnis, pagaliaus apsirgo. Zora dabar yra 146 metų amžiaus ir serga skilvio nemalimu. Visą savo ligos kaltę Zorą Mehmedas suverčia ant pigių dirbtinių dantų, kuriuos jis nusipirko dvidešimt metų tam atgal; tie dantis, sakko, niekuomet jo nepatenkdžio. Jo originaliai dantis li-

Visiems "Amerikos Lietu-vio" skaitytojams, draugams ir bendradarbiams linkime laimingų Naujų Metų!

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA.

ko visiškai sugadinti 1809

paštas, kuomet jis sukirlo, lažyb- so ant pastatytą jam išlygų. Ką tik dabar jo kariuomenė užėmė Joniškį. Gruoðzio 17 dieną Kontrolės Komisijos nariai išvažiavo Varšuvon ir dabar siulo pratęsti zoną tarp mūsų ir reguliarės lenkų armijos į šiaurę nuo Joniškio iki punkto, kursai yra penki kilometrai atstu į pietų-rytus nuo Ezerėnų (Novoaleksandròvsko). Tokiu budu lenkų norima naikinti Varėnos - Bastunų de markacijos liniją ir Suvalkuos padarytoji sutartis: jie stengiasi priversti šià liniją, kaip kokia buvo lenkų seniau dar birželio mėnesyje užimta. Musų Valdžia ant to reikalavimo dar nėra davusi atsakymo. (Pasirašo) Balutis."

NEDĖKINGAS DARBAS.

Doornas, Olandija. — Vieno laikraščio korespondentas aną dieną užtiko labai linksmam upe vienà olandą policistą, kuris per pastaruo sius du metu saugoja buvusį Vokietijos imperatorių Wilhelmą.

"Tai yra," sakė jis, "nedėkingas darbas. Jei aš norėčiau būti neteisingas, tai imdamas kyšių galėčiau pasidaryti tukstapčius gildėrių. Bet kadangi aš to nedirau, tai visa, ką aš gaunu nuo savo vyresniųjų už man-dagų atsakymą ant įdomau-jančių žmonių klausimų, tai išmetinėjimus; gi jei neat-sakau ant pastarųjų klausimų, tai gaunu piktus jų žvilgsnius."

TRIS VAIKIŠČIAI PASKENDO.

Augusta, Me.—26 d. gruoðzio čia paskendo Kennebec upėje tris vaikiščiai: Wilfred Morin, Florian Jacques ir Norman Burns, kurie čiu- žinėjo ant ledo. Pastarojo skenduolio dar nesurado.

LENKAI UŽĖMĖ JONIŠKĮ.

Lietuvos Informacijos Biuras prisiuntė sekamą kablegramą, kurį gavo nuo Lietuvos valdžios 25 d. gruoðzio:

so ant pastatytą jam išlygų. Ką tik dabar jo kariuomenė užėmė Joniškį. Gruoðzio 17 dieną Kontrolės Komisijos nariai išvažiavo Varšuvon ir dabar siulo pratęsti zoną tarp mūsų ir reguliarės lenkų armijos į šiaurę nuo Joniškio iki punkto, kursai yra penki kilometrai atstu į pietų-rytus nuo Ezerėnų (Novoaleksandròvsko). Tokiu budu lenkų norima naikinti Varėnos - Bastunų de markacijos liniją ir Suvalkuos padarytoji sutartis: jie stengiasi priversti šià liniją, kaip kokia buvo lenkų seniau dar birželio mėnesyje užimta. Musų Valdžia ant to reikalavimo dar nėra davusi atsakymo. (Pasirašo) Balutis."

TRUMPOS ŽINELĖS.

Fiume prašo taikos.

Rymas, 29 d. gruoðzio. — Gautomis čią žiniomis, vakar įvykosioj konferencijoje nutarta sustabdyti šaudymą į miestą Fiume, kurio valdyba prašė taikos.

Skilo į dvi dali.

Lawrence, Mass., 29 d. gruoðzio. — Vakar čia įvyko Amalgamated Textile Workers of America vietos skyriaus susirinkimas, kuriame dalis to skyriaus narių, vadovaujama Ben Legere, nutarė dėtis prie "One Big Union," o kita dalis, vadovaujama Joseph Salerno, pareiškė, jog pasiliksianti prie senosios organizacijos.

Atsaulia Martensą.

New Yorkas. — Rusijos sovietų valdžios pasiuntinys Suvenytose Valstijose, p. Martensas, kurį šios šalies valdžia nutarė deportuoti, šiomis dienomis gavo nuo Čieterino kablegramą. Tas kablegramas įsako Martensui tojeiaus panaikinti ir likviduoti visus prekybos užsakymus ir su visu savo štabu grįžti atgal į Rusiją.

Savaitinis laikraštis "AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Keturadieniškai
Lieldžia
M. PALTANA VIČIA
Worcester, Mass.
15 Millbury Street.

Prenumeracijos Kaina:
Savijanytose Valstyjose Metams \$2.50 — Pusei Metų \$1.25
Kitose Viešpatystės Metams \$3.00 — Pusei Metų \$1.50
Apgarsinimui kainos ant užklauso. Antraštas: "AMERIKOS LIETUVIS"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.
5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly "LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANA VIČIA
Worcester, Mass.
15 Millbury Street.

Yearly Subscription: \$2.50 — 6 Months \$1.25
In United States
To Foreign Countries \$3.00 — 6 Months \$1.50
Advertising rates on application All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"

15 Millbury Street Worcester, Mass.
5 Cents per Copy.

Žinios iš Lietuvos

PAŠTAS IR MOBILIZUOTĖ.

Naumiestis, Tauragės apskritys. XI—9. (Elta). Naumiesty yra pašto, telegrafo ir telefono įstaiga, kuri nebloggerai veikia. Mėnesinės apyvartos siekia, igaliojimo pranešimui: pašto rinkliavos —4016 auks. 60 sk., telefonų rinkliavos — 1482 auks., perlaidų sumos — 235,617 auks. 67 sk., viso 241,116 a. 92 sk. Pašto igaliojimo pranešimu, daug pareina laišku iš Amerikos atplėštų ir naujai sulipintų. Matyt, yra kur nors tokių medžiotojų," kurie idėtus dolerius papras- tuose laiškuose medžioja. Amerikos piniginių siuntinių pašto įstaigai daug įplauku duoda.

Lapkričio 3 d. Naumiesty buvo mėnesinis prekymetis ir keturių valsčių, butert: Naumiesčio, Vainuto, Sartiniųkų ir Svėkšnos, arklių mobilizuotė.

ISVEZIMAS PER M. LIETUVA.

Kaunas, XI. 19. (Elta). Esame patyrę, kad tranzitas iš Lietuvos į Vokietiją per Mažąją Lietuvą niekuomet nebuvo draudžiamas. Tiktai prekės be įrodymų, kad vežamos iš Lietuvos, buvo su- laikytos, kaip Klaipėdos krašto maisto produkta.

PUL. LIET. WARDO ISLEISTUVĖS.

Kaunas, XI. 9. (Elta). Didišiosios Britanijos per 15 mėnesių Lietuvoje atstovai pulk. leit. Ward'ui lapkričio 10 d. apleidžiant Lietuvą, lapkričio 8 d. Užsieniu Reikalų ministerija suruošė visu gerbiama ir mylimam Anglų Atstovui iškilmingas išleistuves "Metropolis" vieš buty, buvusios ir dabartinės Lietuvos valdžios bei visuomenės organizuočių atstovams dalyvaujant. Svečių tarpė reikia pastebėti naują Anglų atstovą p. Wilton'ą, Italų atstovą p. Sala, buvusį ir dabartinį Valstybės Prezidentu su žmonomis, buvusį ir dabartinį Ministerius Pirmirinkus, Aukštosijs Mokyklos, Meno Kurėjų Draugijos ir kt. atstovus. Šusirinkusieji karštais ir širdingais žodžiais lydėjo išvažuojantį ir Lietuvai atsiminti paaukavo Lietuvos gieno kurinių, kurių tarpe reikia pažymėti Petro Rimuš bronze artoją su parašu:

"Pulk. Leit. Ward'ui, Lietuvos prieteliui — Lietuviai." Labai malonaus išpuđio padarė paskutinis Meno Kurėjų Draugijos paruoštas siurprizas; trys gražios tautiniai rubais pasipuošusios lietuvaitės įteikė išvažiuojančiam Atstovui gražiai išrašytų lietuviškų audimų ir juostų.

DANŲ BALSAS PRIEŠ LENKUS

Kaunas, XI. 9. (Elta). Danų laikraštis "Ekstrabladed" sąryšy su Danuose daroma batų rinkliava Lenkam rašo:

"Jei mum reikia rinkti, tai juk mieliau tai daryti nelaimingiem lietuviams, kuriem grėsia galingų, karių gerai ginkluotų Lenkų pavojus. Bet ne, mes, kuriem dar nesena grėšė prūsų smurto ir neteisengumo pavojus, elgetaujame senų batų ne tam, kad remti tautą, kuriai grėsia toks pat smurto ir neteisengumo pavojus, bet kad padėti tos tautos priešinkui. Kiekvienas senas batas, kuris patenka į Lenkiją, yra nusidėjimas mūsų tautiniam susipratimui. Ar tikrai galėtų apie mus kalbėti, kad mes padėdame lenkam jų prusiškam brutalingume prieš mažą, taikią tautą, kuri tik grynai del geografijos priežasčių ne Danija, bet Lietuva vadinasi? Danų vyrai, moterys ir vaikai yra apgauti, kad remtų tikrai prusišką imperializmą jo prispaudimo siekimuose prieš mažą taikią kaimynę tautą."

(Iš "Lietuva.")

ATGAL I VARŠUVĄ.

Lapkričio 20 d. mūsų žvalgai buvo nusidanginę į Valkininkus, kur stovėjo lenkų 101 pulkas. Musiškiei su lenkų kareiviais pradėjo derėtis. Išdavos tokios: lenkų šimtas pirmas pulkas užsidėjo ant pečių šautuvus, atsivėikino su lietuviais ir išėjo pėsti namo į Varšavą. Laimingos kelionės.

PATYS SAVE GASDINA.

Vilniaus lenkų laikraštis "Gazeta Wilenska" paduoda žinių, kad paskutiniomis žiniomis lenkų laikraščiai tik- tai gąždina ir be to jau įbaugintus savo karžygius.

(Iš "Karys.")

Alsėdžiai, (Telsių apskr.). Alsėdžių valsčius nemažas: turi ligi 16,000 deš. Visame valsčiuje yra tik tai viena mokykla (2 komplektu) ir keturi "tautiniai" traktieriai, — "tautiniai" nes iš- kabos tautinėmis vėliavomis papuoštos. Nesutildami i vieną traktierių, alsėdiškiai isistėigė keturius; jų vaikai taip pat nesutelpa vienon mokyklon, bet daugiau steigti niekam nerupi. Mat žengiam savais keliais pirmyn. Birželio mėnesy apskrities Taryba buvo nutarusi traktierius šventadieniais ir turgadieniais laikyti uždarus, bet tas nutarimas lig šiol nevykinta, nes Plungės pirkliai jį buvo apskunde Departamentui. Dabar jau, lapkričio mėnesy, pradėta vykinti ir taip uoliai, kad ne tik darys, bet ir langai uždaroma, o viduj... užia kaip bitės avily. Tur but manoma, kad Taryba nebuvo nutarusi, kad viduje negertų, tik kad duris uždarytų. Tokiu budu alsėdiškiai vis tiek linksmi, dainuoja. O milicijoms turbūt nėra namie, kad niekur nematyti.

Gruodžio 6 dieną "Dirva" yra prisiuntusi šias knygas: 1) Lietuvių Prabočiai Lydai — J. O. Širvydas, 2) Attilos Siaubimas Lietuvių Kraštis — J. O. Širvydas, 3) Vienolyno Slaptybės, Mary Monk, 4) Marija Bočkareva, Rusijos Moterų "Mirties Batalijono" Vedėja — Isaac Don Levine, 5) Mohamedo Kelionė į Dangų — K. S. Karpavičius, 6) Kas Slepiasi Už Žm. Pasakų — K. S. Karpavičius, 7) Užtenkanti Saulė — K. S. Karpavičius, 8) Laimės Bejieškanč — Pranas Bajoras, 9) Teisybės Pasakos — M. Salčius, 10) Tėvynės Išpuđžiai — J. Svyrunėlis, 11) Ašaros ir Džiaugsmas — Jul. Baniulis, 12) Tautos Vainikas — K. S. Karpavičius, 13) Veidmąistystė ir Meilė — Shiller — Vertė P. Norkus, 14) Rytų Pylis — Henry Wood, Vertė B. Skripauskiutė, 15) Grafas Kaimiečio Bernu — F. Krawowicz, 16) Užkeikta Mergelė — V. J. Pietaris, 17) Tremtinys — August Striunberg, vertė A. A. Tulys, 18) "Dirvos" Knygyno Katalogas, 1919.

Sruoja.

Kurtavėnai, (Šiaulių apskritys). Čia žmonės labai pasipiktinę savo klebonu už tai, kad jis dar vis tebesaka bažnyčioje lenkiškas evangelijas; tuo tarpu žmonės lenkiškai nešupranta. Daugelis žmonių klausinėja patarimų, ką daryti su tokiu klebonu.

Švėksna. Čia pernai įsisteigta vartojų krautuvė. Steigėjams patarus, vedėja parsikviesta iš M. Lietuvos p-lė Minkutaitė. Žmonės paskutiniu laiku ėmę skųstis del prekių brangumo vartojų krautuvė. Todėl naujai išrinktoji valdyba kainas sumažino.

Narys. (Iš "Liet. Ukininko.")

VIĘŠAS AMERIKOS LIETUVIŲ KNYGYNAS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje šiuomi reiškia širdingą padėką už prisiustas ir padovanotas knygas "Viešam Amerikos Lietuvių Knygynui," butent "Naujienų" ir "Dirvos" redakcijoms ir advokatui F. J. Bagočiui. Gruodžio 3 dieną "Naujienos" prisiuntė šias knygas: 1) Darbas, Parašė Emile Zola, 2) Socializmo Minties Blaivumas—John Spargo, 3) Kas Išgany's Liaudių —Konst. Šeštokas, 4) Moralybės Išsivystymas—L. Krzywicki, 5) Žemaitės Raštai Karės Metu—Liet. Sėlp. Fond. leid., 6) Minųkų Kunigų Darbai Filipinų Salose —W. H. Taft, 7) Pačivimas-sis Pas İvairias Tautas—H. D'Almeras'a, 8) Lokis — P. Merimee, 9) Nuosavybė ir Darbas — A. J. Karalius, 10) ir 11) Nuosavybės išsivystymas—Paul Lafargue, 12) Draugijos ir Organizmų Evoliucija — Arthur M. Le-wis, 13) Kaip Žmogus Mans-to —James Allen, 14) Iš Širdies — James Allen, 15) Kas Yr' Taip, O Kas Netaip —John M. Work, 16) Gludinti — Kl. Jurgelionis, 17) Paskendusis Varpas —Gerhardo Hauptmano, 18) Gra-

ži Mageltona — Kalnų Duk-tė, 19) Spastai — Br. Vargšas, 20) "Kun. Măcochas" — Kalnų Duk-tė, 21) ir 22) Mulkių Apaštalas — Dilgys, 23) Pasikalbėjimas Ameri-kono ir Grinoriaus — A. J. Karalius, 24) Namai Praga-rai — Harry L. Newton, 25) Aukso Veršis — St. Dob-rzanski.

Be to nuo Advokato F. J. Bagočiaus iš Bostono gauta dovana — keturi tomai Rusijos Teisių Rinkinio Dobro-volskio leidinys. Tardoms ačiu už prisiustas knygas, "Viešas Amerikos Lietuvių Knygynas" rašo ir visų kitų laikraščių ir kny-gų leidėjų paaukoti visų sa-vo leidinių po du arba nors po vieną egzempliorių šiam knygynui. Didžiai pagei- daujami laikraščių komple- tai.

Trečius Metus PraDEDANT.

1918 metų lapkričio 23 dieną Vilniuje pasirodė "Apsaugos Ministerijai Iš-akymo" 1 numeris, pasiraš- tymas Apsaugos Ministerio prof. A. Voldemaro ir Štabo Viršininko pulkininko J. Ku- biliaus.

Laikas buvo audringas: iš rytų gresė rusai bolševikai, kraštą baigė kankinti vokiečiai, o Vilniuj organia- zavosi lenkų legionai, vokie- čių pritariami.

Trys galingi priešai lenk- tynėm ejo pavergti vargšią, daug nukentėjusią, Lietuvą, kuri dar nei vieno ginklo, nei vieno kareivio neturėjo. Šalčiausias protas sukos, stipriausi dirksinai virė: kaip Lietuvą išgelbėti, kaip savo karinę pajėgą sudaryti, iš visur mirties žiotis ma- tant?

Nebuvo laiko galvoti, protauti; reikėjo darbas dirbti. Gal todėl ir pirmas A. M. Išakymas išėjo be į- žanginių minčių, be dvasios vaizdo. Jis skelbia: daryti

1) įsteigiama Apsaugos Ta-ryba (pul. Chaleckis, pul. Nastopka, pul. dak. Nagevi- čius);

2) paskiriamas Apsaugos Ministerijos Štabo Viršini- kās (pul. Kubilius) ir

3) paskiriamas 1-jo pės- tininkų pulko vadas (pul. Galvydis Bikauskas).

Tai toks pirmas mūsų ka- riuomenės istorijos rašytas lapas Lietuvos žemėi, kai ji 1918 metais atgimė.

Išakymas išėjo, renkasi vadai, kareiviai, o šautuvo nė vieno, patranka sapne te- sapnuojasi.

Ginklų! Ginklų!

Ir lenkėmės pakrikusiu priešui, prašėm — ir gavom "pažaisni" vieną kitą šautu- vą, kad taip labai nešauktu- mēm!

Bet lietuviai ne žaisti ren- gės — laisvės, nepriklauso- mybės priešams — karą pas- kelbė! Ir tas karas tebesi- tęsžia šiandien. Užplūdo ru- sai bolševikai — atbloškėm; atklydo Bėrmonto gauja — ištrenkėm; atsilinko Kainai broliai lenkai—laukus lavo- nais nuklojom ir šiand. ryt, jų kaulus palaidojė, vistiek laisvai nepriklausomaj Lietu-vojų gyvensim.

Šiandien mes galingi: lais- vėi išaugom, nepriklausomy- bėj sustiprėjom.

Šiandien mūsų kariauni armija šautuvų tukstančiais pliekia, kulkovaidžių tuk- stančiais kerta, patrankų šimtais griaučia priešo eiles, kuriš mums tik mirtį neša.

Tokį vaizdą prieš save tu- rimė lapkričio 23 dienos su- silaukė.

Dveji metai kovota, du priešai nugaltėta. Žengia- me į trečius metus trečią priešą iš Lietuvos išvyti. Taigi laimingai!

Jonas. El. (Iš "Karys.")

BUDAMAS KALĖJIME NUTARĖ NIEKAD NEKALBĖTI.

Tulas "Corkey" Handley, suteistas ant 25 metų kalė- jimą delto, kad nesuvaldė savo liežuviu, ant galo nuta- rė susitriuoti ir niekad ne- duoti laisvės savo liežuviui kalbėti. Bus jau dešimts metų, kaip jis susitruikavo ir nuo to laiko nei žodžio nie- kam nepasakė. Gydytojai apžiurėjo jį ir sako, kad il- gas streikas — nevertojimas kalbos dabar jam visai kal- ba ašara. Vienok jis ie- bar dar streikuoja. Jeigu kas ko klausia, tai jis savo atsakymą parašo: Sako: "Aš niekad nekalbėsiu, nes mano liežuvis perdaug man varto atnešė praecytyje." Tris me- tai atgal jo motina mirė ir norėjo, kad jis prašnekėtų. Jo sesuo atsiklaupus - meldė jo, bet jis nieko nesakė. Nu- teistas už pavogimą čevėry- kų 85 dol. vertės; bebudamas kalėjime padarė pinigams daryti mašiną, bet neiškan- tēs pasakė apie tai savo draugui, kuris jį apskundė kalėjimo vyriausybei. Jo kalėjimo laiką pailgino. To- del jis padarė streiką nekal- bėti. Tas atsitiko Bostone, Mass.

Jonai, pasakyk tu man, ko- kio salgos tau užtektų ant pra- gyvenimo?

Klausimas, kur tu nori. Kad aš gyvenčiau automobiliuje, karcemoj ar name?

PARSIDUODA NAMAI. gražaus namas. Kaina \$6,500.
Ingall st. 3 familijų namas. Tenementas ant randos, 68 Kaina \$8,500.
Langdon st. 2 familijų na- J. BUROKAS,
mas. Kaina \$3,100. 25 Millbury street,
Bradley st. 3 familijų gana Worcester, Mass.

NEAPLEISKITE SAVO DANTIS
Labai išpuvė dantys sugadina jusų sveikata. Neleiskite, kad tos skylutės jusų dantyse gautų per daug didelės. Darbas gvarantuotas. Aš vartuju ne ką kitą, kaip tik sunkų aukso. Traukiu dantis be jokio skausmo.

DR. ALLEN SPENCER BENNETT,
229 Front St. Cor. Harding, netoli Front, St. rinkos, prie Union stoties, Worcester, Mass. Atkara vakarais.

PAS SAVUOSIUS ant Kalėdu.

Jeigu nori parkeliauti pas savuosius ant Kalėtu, rašyk pas mus, keletas gerų laių išeina, ant kurių gali gražiai parvažiuoti. Išsiūsime pasą ir surengsime gražiai į kelionę. Bukite mūsų draugas, kreipkitės pas mus, mes patarnausime jums kuoge- riausiai su patarimu ir pagelba.

Dabar laikas dovanas siųsti į Lietuvą.

Jeigu nori pagelbėti savuosius pinigis- kai, siųskite pinigus į Lietuvą dabar. Per mus siųsti pinigai nučina kuopasekmis- giausiai. Mes gražiai jums viską atliksime ir kuogeriausiai jusų pinigai pasieks. jusų mylimus, taip kad Kalėdos jiems bus links- mios.

Siųsk pas mus doleriais, paduok gerą ad- resą, kainą, valsčių, paštą, parapiją, ap- skritį, rėdybę; žmogaus vardą, pavardę, mes jums pasiūšime auksiniais, pagal kur- są ir darbą atliksime kuogeriausiai.

MOKYKLA NAME.

Kiekvienas gali išmokti skaityti, rašyti, rokuoti ir mąstyti.

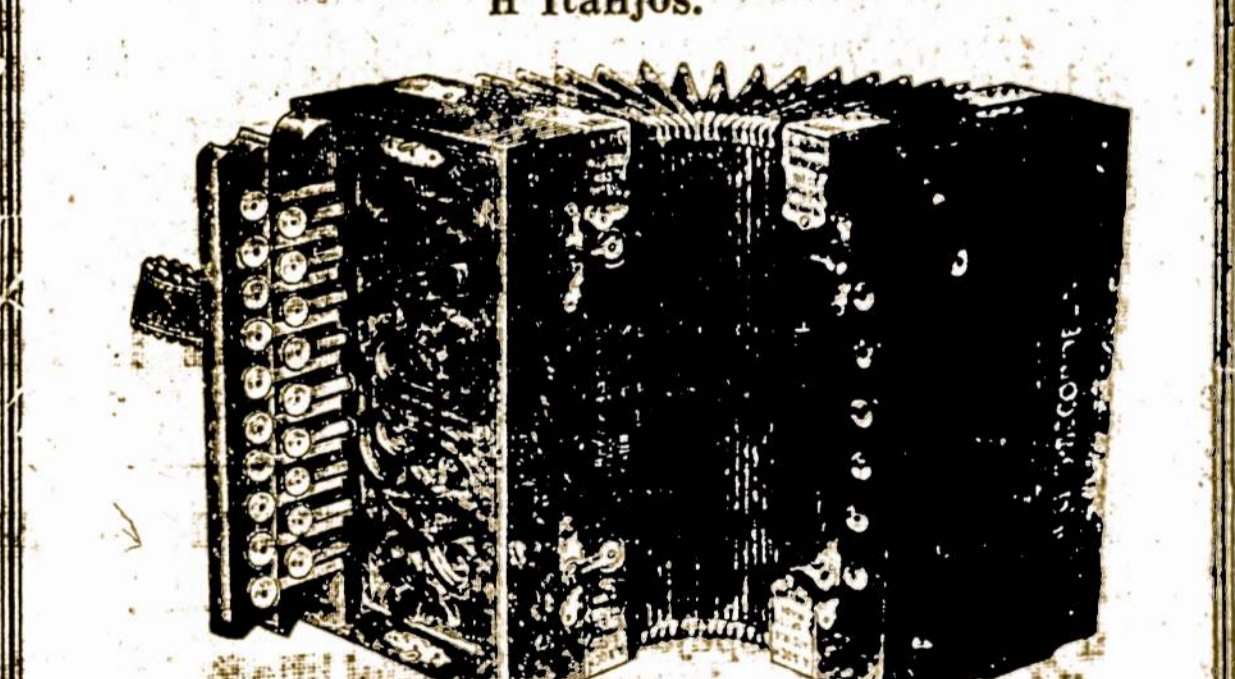
1. Elementorius ..... 30c.
2. Mokinkimės rašyt ..... 30c.
3. Aritmetika ..... 60c.
4. Gramatika lietuvių kalbos ..... 75c.
5. Lietuvos žemlapis \$1.25
6. Istorijos kariaujančių šalių \$2.50
7. Lietuvos Istorija ..... 50c.

Už visas — sykiu ..... \$6.20c.

Per žiemą pastudijavęs pavasarįje busi naudingas žmogus, sau ir savo tautai, ne kiek neatidėk, bet tuojaus parsitrauk ir pradėk. Jeigu ką nori apdovanoti Lietuvō- je, pasiusk šitas knygas, tai padarysi puik- čią sau-atmintį.

VARGUOSE TURIME LINKSMINTIS!

Armonikos iš Vokietijos, Austrijos ir Italijos.

Ką tik gavomė visą eilę puikių Armonikų. Kas norite linksmai atliekamą laiką pra- leisti su muzika, kreipkitės pas mus. Ar- monikų kainos eina nuo 7 iki 70 dolarių, yra ir po 300 dol. — žaidžia kaip vargonai. Kas turite ukvatą, pirkite pas mus, mes duosime jums už pigiausiai galima kainą. Armonikos apžiurima gerai pirma išleidi- mo.

M. PALTANA VIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Apžvalga

LIETUVOS ŠAULIŲ BALSAS.

Siomis dienomis "Amerikos Lietuvos" redakcija gavo Lietuvos cirkuliarą vardu Pillečiai, domēs!," kuris yra išleistas Lietuvos šaulių, tai karštas, tvirtas ir galutinis Lietuvos laisvą gynyvą balsas. Kas iš amerikiečių šaulių buvote nusiminę ir radęjote abejoti apie Lietuvos ateitį? Delei sunkios ir pašaukimo politinės mūsų krašto padėties, perskaitykite tą cirkuliarą, sustiprinkite savo dvasią ir išblaškykite savo abejones.

Štai Lietuvos šaulių balsas, — štai ką jie sako: "Kalbėsiu apie faktus. Gana plėti. Sakome aiškiai. Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija tyčiojasi iš mūsų Valdžios, užgauna ir įžeidžia jus ne tik kaip tautą, bet ir kaip žmones.

Iki avantiurininkas Želigovskis briovėsi pirmyn — žemė Vilnių — Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija tyčiojasi iš mūsų Valdžios, užgauna ir įžeidžia jus ne tik kaip tautą, bet ir kaip žmones.

Ir štai ką ji pasakė Lietuvos Valstybei:

1) Kovose su Želigovskiu koma laikyti defenzivą. Tais žodžiais tariant, įsibėgins mums duoti laiko Želigovskiu sustiprinti savo kariuomenę.

2) Kada Želigovskio aeronautiniai kumščiai mėtė bombas į miestą — buvo tylu. Kada mūsų aeroplanai pradėjo mėtyti atsiskaidymus — Tautų Sąjungos Kontrolės komisija draudžia mums gintis nuo grobikų net atsiskaidymais. Čia dar turėtume priminti Tautų Sąjungos atstovams, kad tarp kitų ginklų — mūsų (ir viso pasaulio) moterys kartais varpą šluotą — ar nepravėsi ir tas ginklas uždrausti.

3) Tautų Sąjungos Kontrolės Komisija butina išsiskaidyti, kad mes pataisytumėme želkį apie vievį. Mat ji — negalinti kitaip atvykti kaunan. Ačiu už gerą rolę! Paskui mūsų išbėriaus Želigovskio traukiniai, o jūs, bėjęgiai, kaip ir Niselis Bernonto laikais, gal ir tuomet mums patarsite laikytis defenzivos.

4) Iš visų tų juokingų ir žeminančių mūsų tautą Kontrolės Komisijos siūlymų nesuvaržyti net elementariu mandagumu taisykliams vienai aišku:

Kontrolės Komisija stato mūsų tautą ir visą jos gynyvą darba vienoj eilėj su Želigovskio avantiurininkais ir nori mūs taikinti.

Maža to. Ji gerai žūmano, kad eidami jos siūlomų keliu mes palaidotume mūsų nepriklausomybę ir savo tautos teises. Ji žino, kad mūsų tauta ir kariuomenė su jos pasiūlymais niekad nesutiks. O kadangi visa, tai žinodama Kontrolės Komisija visgi daro spaudimą į mūsų Valdžią, tai aišku, kad ji nori bent sukompromituoti mūsų Valdžią tautos akve.

sukelti mūmyse nepasitikėjimą vieni kitais ir tuo būdu padėti vaikatai Želigovskiu jo banditiškuose žygiuose.

Ne, ponellai! Bergzdžias jus darbas. Jūs tikėdami lenkų šmeižtam ir melagingom informacijom, nemokate priderantiai įkainuoti mūsų tautos susipratimo ir pasiryžimą.

Nėra derybų su Želigovskio pleiškiu gaujomis! Išgama būtų tasai kariškis, kurs padėtų ginklą pirmą, negu Vilniuje plėveuos mus vėliava. Anžiams prakeiktas būtų tas pilietis ar valdininkas, kurs paorėtų taikintis su banditu Želigovskiu.

Mūsų valia aiški: sumušti Želigovskį, išvyti jį iš Lietuvos, palinti visą jam prisistojančią karą medžiagą ir priversti lenkų valdžią atlyginti visus nuostolius, Želigovskio padarytus, mūsų kraštui. Taip buvo su Bernontu, taip bus ir su Želigovskiu.

Tik draisiai, piliečiai. Viešai skelbkime šias mnts. Lai girdi tie, kurie su mūsų tautos nusistatymu nenori skaitytis.

Draisiai, piliečiai! Želigovskio kariuomenė demoralizuota. Vilniuje jau badas ir nedarbas. Lenkioj dideliais nepasitenkinimais pona valdžija, kuri šalia Seimo sudarė pona Senatą.

Mūsų kariuomenė dabar žengia pirmyn. Upas fronte ir šalyje geriausias. Vilnius ir jo apylinkės turi priklausyti Lietuvai be kokio plebiscito. Seimai, Punksas ir kitos mums išplestos grynai lietuvių gyvenamos vietos. Carzono linija priskiriama Lenkijai, privalo priklausyti Lietuvai.

Gana nusileidimui! Ir žmonės — ir mes mokame ne tik nusileisti, bet ir feikalauti ir priversti mūsų tautos reikalavimą patenkinti."

KLAIPĖDOS KRAŠTO KLAUSIMU.

Klaipėdos kraštas, kaip jį vadina patįs Mažosios Lietuvos lietuviai, kuris turi priklausyti Lietuvai remiančios istorinių ir etnografinių žvilgsniais, šiandien dar tebevalgsta po svetimu jungu. Šiandieninė to krašto padėtis yra dar tokia, jog sunku pasakyti, kada ir kaip jo likimo klausimas bus išrištas.

Dabar vyriausiais Klaipėdos krašto šeiminkais yra francūzai, kurie ten atlieka savo imperialistiškos politikos prirengiamąjį darbą ir taiso keliu savo sėbrams lenkam. Apie tai abejoti jau negalima, nes pirmosios lenkų politikos kregždės jau kuris metas kaip pasirodė Mažojoje Lietuvoje ir pradėjo ten savo darbuotę.

Laikraščiu pranešimais, žinomas Aukštųjų, kuris išbėgęs iš Vilniaus sugrįžęs į savo gimtąjį kraštą, jau pradėjo veikti. Mažoji Lietuvoje ir siulyti jiems lenkų pagelbą.

Maža to. Lenkai rengiasi atsivesti į Klaipėdą jau ir savo konsulį. Kam tas lenkų konsulis būtų ten reikalingas, nežinia. Pasak vieno "Prusų Lietuvių Balso" bendradarbio, ateityje nereikės per lenkų koridorį į Vokietiją važiuojant lenkiško vizito, nes iš Klaipėdos nėra tiesioginių kelių į Lenkiją ir lenkų neapsigynena Klaipėdos krašte. Todel pabrėžes

ta faktą, jis teisingai pastebė, kad tas lenkų konsulis "turi kam kitam derėti — politiškams tikslams, nusi- masinti (Klaipėdos) Kraštą prie Lenkijos."

Dar daugiau. "Draugo" Nr. 299 apie Klaipėdos kraštą štai kas rašoma:

"Kalipėdiškis, kuris apie to krašto vargus mums praneša, yra tarp geriausių jo ir visos Lietuvos sunų. Jis jau seniai kovoja už to krašto lietuviybę ir daug gavo kentėti.

Vietomis jis kaltina ir Lietuvos valdžią, kad permažai pritaria Klaipėdiškiam, Mes tų nusiskundimų neišbraukėme delto, kad jų autorius yra didis tėvynainis. Bet mums rodosi, kad Lietuvos valdžią daugelyje atvejų — kitaip negalėjo apsieiti. Juk žinia, kad Klaipėdos kraštą kol kas valdo Prancūzai ir Vokiečiai. Abejims Lietuvos nauda nerupi. Abejgi mėgsta pasipelnėti Lietuvos nauda; dar labiau pasipelnėti Lietuvos valdžios gera širdim.

Juk žinia, kad vienų tik linų 1919 metais Klaipėdos kraštas peršmugliavo per save iš Lietuvos į Olandiją už vienioliką milijoną dolierių. Skaitant išvežamojo maito tik penkis nuošimčius, išėina, kad delto Lietuvos iždui pasidarė nuostolių 550,000 dolierių, arba netoli 40 milijonų auzsinų. Jeigu Klaipėdos krašte susidarytų valdžia iš Lietuvių, tai ji sustabdytų šmugelinkus — čulpiančius Lietuvos syvus. Jei Lietuvos valdžiai ir prisieitų kovoti su šmugelinkais, tai ta kova eitų pietinėmis ir vakarinėmis Klaipėdos krašto ribomis.

Be to dabar nei p. Ordinas kiti jo valdžios pagalbininkai visai negina Lietuvą nuo tarptautinių šmugelinkų nesąžiningai išnaudojančių ją. Todel Lietuvai prisieina apsigynimo liniją statyti vakarinėje ir šiaurinėje Klaipėdos krašto sienoje. Labai gaila, kad brangieji broliai, Mažosios Lietuvos gyventojai, lieka anapus tos sienos. Bet už tatau kalta yra ne mūsų valdžija, nei Klaipėdos krašto gyventojai, o tikslai ta nelemtoji Paryžiaus politika, kuri kankina mus žmones kasžin kokiems tikslams."

Berekalo "Draugo" redakcinio straipsnio "Mažosios Lietuvos vargai" rašytojas nudaudo nieko nežinašir praveda mintį, buk nežinia kokiems tikslams Paryžiaus politika kankina mūsų žmones Francūzų imperialistų politika šiandien žinoma visam pasauliui, tad ir žinia kokiems tikslams jie kankina ne tik mūsų, bet ir kitų žmonių. Ir jie nepaliaus Klaipėdos krašto naudoję ir žmonių kankinę, kol nebus iš ten išvaryti!

Berekalo "Draugo" redakcinio straipsnio "Mažosios Lietuvos vargai" rašytojas nudaudo nieko nežinašir praveda mintį, buk nežinia kokiems tikslams Paryžiaus politika kankina mūsų žmones Francūzų imperialistų politika šiandien žinoma visam pasauliui, tad ir žinia kokiems tikslams jie kankina ne tik mūsų, bet ir kitų žmonių. Ir jie nepaliaus Klaipėdos krašto naudoję ir žmonių kankinę, kol nebus iš ten išvaryti!

Berekalo "Draugo" redakcinio straipsnio "Mažosios Lietuvos vargai" rašytojas nudaudo nieko nežinašir praveda mintį, buk nežinia kokiems tikslams Paryžiaus politika kankina mūsų žmones Francūzų imperialistų politika šiandien žinoma visam pasauliui, tad ir žinia kokiems tikslams jie kankina ne tik mūsų, bet ir kitų žmonių. Ir jie nepaliaus Klaipėdos krašto naudoję ir žmonių kankinę, kol nebus iš ten išvaryti!

LIETUVIŲ PILEIČIŲ SĄJUNGOS SKYRIŲ VALDYBOMS IR NARIAMS.

Delei darbo vietos kolonijose.

Paskutiniū laiku įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose sumažėjo darbų: kaip kur žmonės dirba — tik po 3 ar 4 dienas ir savaitę, o kitur kai-

kurie darbininkai laukia naujų darbų po visas savaites.

Tokiu būdu pas lietuvius darbininkus šiandien atsirado daug liuoso lanko. Reikia pasistengti nepraleisti jo veltui ir išnaudoti jį visokiems savo organizacijos tikslams ir savo reikalams.

Todel butų patartina, kad visose kolonijose, kur nėra dar susitvėrė, butų sutverti Lietuvių Pileičių Sąjungos Skyriai ir kad visi lietuviai butų surašyti ir užregistruoti, kad butų žinoma, kiek kiekvienoj kolonijoj yra lietuvių ir kiek iš jų jau pridera prie Lietuvių Pileičių Sąjungos. Atsiminkime, jog visų skyrių pareiga yra užregistruoti visi vietos lietuviai, nežiurint, ar prigul jie prie kokios partijos, ar ne, ir stengtis nuo visų, kiek galima, paimti nusistatytąsai valstybinis mokesnis.

Toliau, kaip jau buvo minėta, antrame Valdybos pranešime, reikia stovėti Lietuvos demokartinės valdomos Respublikos reikalų sargyboje ir nešti jai visokią pagelbą apsigynimui nuo priešų, o ypač šiuo momentu nuo lenkų užpuolimo: pardavinėti bonus, rinkti aukas Lietuvos Gynimo Komitetui, Šauliams ir tt.

Tačiaus besirūpinami apie savo tėvynę, nepamirškime ir patįs daugiau pasimokyti, prasišviesti. Daug kas svajoja apie sugrįžimą Lietuvon. Žinokime, kad šiandien sugrįžęs Lietuvon, jau privalo gerai mokėti savo kalbos. Svarbu ne tik gerai skaityti, bet, ir gerai rašyti.

Todel visiems Skyriams yra patartina nors šiuo žiemės laiku išsitysti ar tai šventadieniais ar ir šiaip vakarais lietuvių kalbos pamokos kursai. Reikia susirasti gerai pažįstamus lietuvių kalbą ir rašybą asmuo ir įtaisyti lietuvių kalbos gramatikos ir rašybos pamokos Tokioms pamokoms įtaisyti užteks paliekamų skyrių naudan lėšų. Greta šių pamokų gali but įtaisomos paskaitos iš lietuvių istorijos geografijos ir kitų mokslų, kurie bus galima tik įtaisyti. Ypač svarbu yra pritraukti prie šių pamokų lietuvių jaunimas, kursai čionai augę ir kursai dažnai nėra prasimokę tos kalbos. Žinokime, jog nemokančiam skaityti ir taisykliškai rašyti bus kaip ir gėda važiuoti Lietuvon, nes ten šiandien jau visi sukruto mokytis savo kalbos. Greta šio pravedu turėti ant vietos kokšai nors mažas knygyneles, kuriuomi galėtų naudotis vietos Skyriaus nariai, o gal ir kokiai nors mažai skaitykla, kur galėtų jaunimas susirinkti ir pasiskaityti visokių lietuvių laikraščių. Negana vien tik vienu šokių ir žaidimų, reikia siekti ir prie naudingėsiu pramogų. Apie tat reikia patiems pasvarstyti ir nutarti, kas darytį. Spektaklių surengimas, lietuvių chorų įtaisymas — tai irgi gražus jaunimo darbai.

Pagaliaus nereikėtų užmiršti, jog ir kiekvienam darbininkui kaip kada svarbu daugiau savo amato pasimokyti, kad jis galėtų laimėti lenktynes su kitais. Pa-

vyzdžiui, kas moka rašyti ir net supranta braizinius ir moka gal ir patsai braizyti, tam lengviau gauti geresnis užuodarbīs, kaip mašinistui. Sulig amato susiranda daug visokio mokslo, kurio svarbu pasimokyti. Paprastai einama į Amerikos mokyklas, bet šio bei to galima ir savo pastangomis pramokti, jeigu tik Skyriaus nariai pradės tuo dalyku rūpintis. Juk kaip kada praveru pasimokyti, kaip kokie bizoniai reikia vesti, kokį galima uždeiti ir turėti pelnas ir tt. Kiti moka pelnytis, turime ir mes lietuviai pasimokyti.

Darydamama ši pranešimą, Vyriausioji Valdyba prašo visų vietos Skyrių apsvarstyti savo posėdžiuose, kokie darbų darbiai iš paminėtų arba kurie bus jų pačių sugalvoti, galima Skyriaus pajiegomis ir lėšomis lietuvių naudon padaryti ir apie savo nutarimą ir nusiūmanymą pranešti Vyriausiajai Valdybai. Kas bus naujingo ir gero vienu sumanyta ir padaryta, lengva bus ir kitiems pasiekti. Taigi pasvarstykite apie vietoje veikią ir suteikite žinių.

Vyriausioji Lietuvių Pileičių Sąjungos Valdyba.

VAE VICTIS.

(Feljetonėlis.)

Gražus, kalnuoti Nemuno krantai. Rudens saulutė švelniai glosto auksuotas krumelių garbenas. Kalnų paskardžiais, kaip blezdingių lizdeliai, rymo mažos samanotos dzukų bazužės. Plati, sidabrinė Nemuno juosta, — ieškodama kur gilesnio slėnio, banguoja tyliai ramiai ir neprimatomus žiemius. Ramu ir šventa kauburių viršų, laimė ir tauri šypsos pavakario padangė. Tik vienam sodžiū bučiuoja žmonių kruvelę. Tais susirinkę dzukai, kaip savo sodžiū išgelbėjus nuo pavojo. Anapus Nemuno, anapus kaimų, visgi arti pasigirdo tankus šautuvų trėtelėjimas ir nutilo... Suvirpo taikus oras, per Nemuno slėnį atsikrudo neramus aidai, sukalbino prisnūdusius lazdynus, bebėgami atsidaužė ir skardį, į bazužės langą, į bekasančio bulves dzuko usį, sukėlė nėrimo ir kaip žaibas nuskrido tolyn ir neparegiama platybė.

—Vyrai, Džievo koronė, lankis artinas, — pirmasis paaiškino susirinkusiems kaimynams senas Džirgelis: —kas nuni daryc?

—Mušci lankį, kai tik jis mėginš per Nemuną lip-ti — paaiškino drašus Cijauskas.

—Ką tu porini, Cijauskas, kur mum šautuvai? — paabejojo pora kaimynų.

—O kur gauna šautuvus šauliai? Vieną turiu aš, kurį radau Nemune įmestą porusų pasitraukimo. Rasis kitas, trečias. Su tais nusim tris lankis ir bus jau šeši, — paaiškino Vizėlis, kurs buvo matęs, kaip lietuviai šauliai ginkluojas.

—Gerai porini, Vizėli. Mes turim stoc į lietuvių šaulius ir ginc Nemuną, kad lankis neišriogintų į mūsų pusę, — padrašintas pridėjo ir Cijauskas.

—Bet vilkas jau čia pat, o kol tuos šaulius surasim, lankiai perrigolins Nemuną, —vis dar abejojo valstiečiai.

—Gaukim ginklų ir busim patys šauliai, — paaiškino Cijauskas.

—Neturim instrukcijos, o į Kauną važiuoc nebe laikas. Aš mislyc, kad Vizėlis gerai porino. Mum tik dzinkliu raikė. Eime iešcoc ir atliktas kriukis, — padrašino vienas abėjojęs valstietis.

Tuo tarpu anapus Nemuno sujudo krumokšliai ir kažkokiu raguotu žmogysčių burys pradėjo rist nuo kranto valtis.

—Lankei jau rioglina! — sušuko drebėdamas Džirgelis, kur nuo tolo mokėjo pasitėbet legioninkų konfederakas. Jaunieji vyrukai puolė į savo bazužes ir tralindami surudijusias berdankas atbėgo į aikštę.

Džirgelis, kaip senas veteranas, pasisiulė į komendantą ir visi nuskubėjo į skardžiutą pakriaušį.

Lenkai, susėdę į tris valtīs, Jau irės į šį Nemuno krantą.

Kitas burys dar bėgioję anapus, ieškodamas naujų valčių.

Džirgelis davė komandą. Visi turi atsigult, šautuvus taikyti į pirmąją valtį, antrą salvą į antrąją, trečiuoju trečiają, ir vėl nuo pradžių drebančiomis žūpomis su šnibzdėjės: "Vardan Džievo ir cievynės," jis pradėjo lėšiai skaityt: viens, du, ir kaip buvo susitarę kai pasakė "trys" tarkstelėjo trijų berdanų salvas. Per melsvų dumų debesėli šauliai pamatė, kaip iš pirmosios valtīs dvi žmogystos, kemžterėjusios rankomis, pliuptelėję vandeni. Valtis susvyravo susiubavo ir pradėjo krypt į šalį.

Seniukas, persižegnojęs vėl emė skaityt savo komandą, vėl tarkstelėjo salvas. Valtyse skūčiai sujudo, pasigirdo neaiškių rykčiojimų gnam krante skaudžiai sutarškėjo, pykstelėjo balzganū dūmų kamuolėliai ir aplink paskardžių krumeliuos pradėjo birti pargeltę lapai. Seniukas jau nebeskaitė, o tik kamandavo rusų laikų terminu: "Pirma valtis, pli! antra valti—pli!" Dar vienas kemžtelėjęs pliuptelėjo į sidabrinės Nemuno banguos. Valtys greitai susisuko ir sumažėjo kitam pakranty. Lenkai iššokinėjo ir dingę krumuos. Seniukas, žibančiomis akimis vis dar šaukė "Pli, pli!", bet šauliai pritrūkė šovinių, jau šautuvus buvo nuleidę.

—Dziku Dzievū, at-mušėm lankį!" patenkinta atsidūso, keldamasis nuo žemės "komendantas."

—Tai mums ir instrukcijos! — nusidžiaugė Vizėlis — jau esam šauliai."

—Bet, tu, Vizėli, netiesę paporinai, kad su trimis šautuvais galima pelnyt kitų trīs. Eik dabar, pasiimk iš Nemuno!" pastebėjo Cijauskas, dėdamas ant pečių šautu- vą.

(Iš "Lietuva.")

PILETINĖ PAREIGA.

Jeį darosi kas nors bloga tavo tėvynėj, atmink, kad pats esi tam kaltas: Jei val-

dzia bloga, tai kam tokią išrinkai. Jei yra netvarka, kam ne tvarka. Jei vagiama, kam nekontroliavai.

Gerbk save ir neleisk savęs skauti bei niekinti. Jei tave skaudžia ar niekina valdininkas ar kas kitas, — esi pats kaltas, kam leidi jam tai daryti. Elgis su kitu piliečiu taip, kaip nori, kad su tavim elgtųsi.

Tavo žodis turi buti šventas tau pačiam. Kas tavo prizadėta ar sutarta, turi buti įvykdyta ik mažmožių. Nesivėlink niekada nei vienos minutės.

(Iš "Trimitas.")

DU NUKOVĖ IR TRIS SUZEIDĖ.

Dublinas, Airija. — 26 d. gruodžio tapo nušauti bebėgant du vyrai, kurie šovė į stovinčius mieste Tralee anglų kareivius. Pas juos rado revolverius ir "dum-lum" kulkas.

Per Kalėdas įvykusiose Dublino riaušėse tapo pašauti du civiliai žmonės ir vienas kareivis. Jų žaizdos nesą pavojingos.

ŠVENTĖ KALĖDAS ANT LAIVŲ.

New Yorkas. — Apie 12,000 ateivių, kurie atplaukė į šią šalį pareitos savaitės bėgyje, delei stokos inspektorių buvo priversti švesti Kalėdas ant tų laivų, su kuriais jie atvyko. Esantis ant El- is salos imigrantų namų taipjau laike švenčių buvo kimšte prikimštas atėiviais.

D'ANNUNZIO NUKAUTAS.

Rymas. — Gautomis iš Fiume žiniomis, kapt. Gabriele d'Annunzio, to miesto ukilėlių vadas, tapo nukautas vienoj kovoj, kuomet jis mėgino sustabdyti mušius tarp legioninkų ir reguliarių italų kareivių.

Londono "Times" pranešimu, D'Annunzio tapo lengvai sužeistas.

Tose kovose, kurios dabar vėna tarp D'Annunzio legioninkų ir gen. Caviglia valovaujiamy reguliarių italų kariuomenių, pastarieiems padaryta gana didelių nuostolių — 30 nukauta ir 100 sužeista.

Kitas pranešimas iš Ry- mo sako, jog poeto D'Annunzio legioninkai yra pasiryžę geriau išnešti į padanges miestą Fiume, negu atiduoti jį reguliariems kariuomenėms.

RUSAI PERTRAUKĖ RYGOS DERYBAS.

Kopenhaga. — Gautu čia iš Varšavos pranešimu, rusolenkų vedamos Rygoj taikos derybos tapo galutinai pertrauktos. Adolfas Joffe, sovietų delegacijos galva, pareiškęs, jog Rusijos tarptautinė padėtis yra taip gera, kad toliu tartis su lenkais nesą jokio reikalo.

CHOLERA TARP KRYMO PABĖGĖLIŲ.

Konstantinopolis. — Kaip pasirodo, iškilusios tarp vietos rusų pabėgėlių choleros epidemijos pobudis darbsi vis rüstesis. Iš apsigusių 24 d. gruodžio cholera 70 žmonių 30 jau mirė.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir sesers:—
Šiandien sveikinu jus su naujais 1921 metais ir linkiu jums iš giliausios savo širdies pamiršti pereinutų metų vargus, nemalonius ir visokius trukumus. Šiais metais tegul klojasi viskas jūsų gyvenime kuogeriausiai, tegul laimė atsiekia kiekvienas mūsų brolis ir sesuo savo, savo šeimynai, savo tautai ir plačiam pasauliui.

Daugelis iš mūsų, kaip vargo pelės, bėgome, skurdome, nešėme į krūva ką galėjome, budavojome ši pasaulį, gražinome, o dabar, suėjus tiems metams, mes atsiūreškime atgal ir pasimokinkime kiek galėdami, kad išvengtume daugelio savo klaidų ateinančiuose metuose. Ne visas mūsų skurdas, ne visas mūsų darbas atneša mums naudą, todėl išraskime budą ir kelia, kaip tą savo skurdą sumažinti. Peržveldami pereinutų metų gyvenimą, mes atrasime daugelį silpnų savo žingsnių, kurie mus kunisškai ir dvasiškai nemazai pavarė. Šiais metais mėginkime tų silpnų žingsnių nebedaryti, o tuom sumažinkime savo vargus ir ant tiek mūsų gyvenimas bus laimingesnis.

Pirma mūsų užduotim yra tobulinti save. Ant kiek galėdami kelkime ir siekime tų dalykų, kurie mums išrodo neprieinami, kurie pavesti dabar Kitiems nuveikti, o daugiausia palikti ant Dievo valios, — "Kaip Dievas duos, taip ir bus." Moksilas mums sako, kad gyvenybė prasidėjo vandenyje, kada dar nieko pasaulyje dar nebuvo, po atausimui mūsų žemės. Šiandien gyvenybė daro stebuklus pasaulyje, ypatingai gyvenybė žmoguje. Aišku mums, kad gyvenybė tobulinasi. Mes esame žmonės, gyvenai su didžiausiais smegenimis ir mums to būlintis dabar yra labai lengva. Didelis gabalas smegenų mūsų kaukolėje, pripildytas bilionais celių; nieko nėra pasaulyje, ko mūsų protas negalėtų apmmislyti ir gali tobulintis. Todėl vienas iš svarbiausių dalykų yra tobulinimas smegenų ir tobulinimas mūsų atskirų vienučių. Kada mūsų vienučių bus tobulesnės, tada mūsų tauta, mūsų šalis ir visas pasaulis bus tobulesnis ir geresnis mūsų gyvenimui. Pereinutais metais mes daug kalbėjome, daug kitus pertikrinėjome, bet mažai savo

vienutes tobulinom ir todėl mūsų kalbos, mūsų pertikrinėjimai mažai naudos atnešė. Jeigu tą patį laiką mes butume skaitę ir tobulinę patį savo vienutes, tai be abejonės butume daugiau naudos padarę sau ir savo tautai. Todėl, mieli broliai ir sesers, šiuose metuose neleis kime tiek daug laiko ant vėjo, kalbėdami ir pertikrinėdami kitus tuomi, ko mes patįs nežinome. Pirmą imikme knyga, mokinkimės, lavinkimės, praktikuokime, ir kada pamatysime, ad tas, apie ką mes kalbame, išeina gerai, tada mūsų draugai, mūsų artymai be pertikrinėjimų tą patį darys.

Mūsų gyvenimas pilnas atsitikimų, jog artymas savo artymą nori įzeisti ir blėdi jam padaryti, nors kintada blėdi bedarydamas sau daugiau padaro. Pereinutais metais daug tokių atsitikimų buvo. Jie parodo, kaip mes, vargo pelės, daug trusiam bereikalingai. Kartais labai sunkiai daerbuojamės, manydami, kd mes pržutį kitam padarysime, bet ant galo tik sau daug darbo pasidarom, o tas, kurį mes norim įzeisti, visai neko nejaučia.

Kaipo vargo pelės mes trusiam, bėgam, vargstam, o paskui savo turta duodam, kad nupirkti sau svaigalų. Mes žinome, kad svaigalai nieko gero mums neduoda, tik daro didelę blėdi, o ypatingai šitime laike gali mums sužeisti ir pavesti į vargšus. Todėl sakau, kad mums vėta perbėgti, pereiti metų gyvenimą ir pasimokyti, kad šiais metais mes mokėtume naudingiau savo trusą sunaudoti. Netiek bėgksime, netiek vargsime, o daugiau turėsim ir busime laimingesni.

Neapsakomai mes linksmi turim buti, kad mūsų Tėvynė Lietuva iki šioliai laimingai savo valdžią išlaikė; del mūsų tai yra didžiausias stebuklas pasaulyje ir didžiausia linksmybė, nes kiek viena diena jos gyvenimo yra uola stiprybės mūsų istorijai. Šiais metais mes turim aki uir rankų savo nenuleisti, bet dirbti kiek tik įmanome, kad savo Tėvynė matyti ateinančius metus ir ateinančius amžius gyvuoja. Turime rupintis buti gerais Lietuvos piliečiais, suprasti jos gyvenimą taip, kaip suprantam arba turėtume suprasti savo gyvenimą.

Tauta taip, kaip pavienis žmogus, gali daug dirbti, daug bėgti ir daug vargti ir tie vargai gali jau tiek naudos atnešti, kiek atneša pavieniui žmogui noras savo artymo nelaimės, girtuoklystėje arba neapmąstytas darbas. Todėl vaktuokimės partijų, kuriose yra tautų skandinantį priešai. Jie niekad nemiega, visada dirba mokerių darbą ne delto, kad šalis gyvuotų, bet delto, kad iš to pelną turėtų. aKs tik turi pelną iš partijų, iš melerystės, yra labai žiaurus vadas tautai. Politikierius nesidrovi viską prižadėti, kad savo partiją iškelti ir pasinaudoti. Tai yra tautai payojingas vabalas, nenusiartomas kol pilietis neapsižiuri. Politikieriai įlenda visur — žmogaus kuną ir sielą — dvasią ir visai žmogų išnaudoja.

Jeigu mes norime, kad mūsų tauta gyvuotų dar metus ir ateinančius amžius, tai turime patįs rupintis pilietystės reikalais, o nepavesti ju politikieriams, kurie rodo mus žibalus prieš akis, vienok už tų žibalų riogspuvėsi ir išnykimas. Piliečio priderystė pažinti savo šalį, plotą savo žemės, žinoti škaičių savo gyventojų, budą žmonių, budą šalies tvarkymo, šalies institucijas, kiek tos institucijos lėšoja užlaikyti, pastatyti darbininkus ir pavesti, ką jie turi nuveikti. Už jų darbą reikia apmokėti surenkant tiek mokesnių, kiek jų užlaikymas atsieina. Žmonės reikia remti tokius, kurie sąžiškai valdžios darba vestu.

Mes turim Lietuvą ir turim valdžią su jos institucijoms, tad kaip piliečiai turim atiduoti savo mokesčius, o ne kokiems fondams. Fondams mes galim šimtinės krauti, bet tos šimtinės gali mums netik gero neduoti, bet ir pačią Lietuvos valdžią su jos jaunoms institucijoms sugriauti. Taip išeiina, jog galim daug dirbti, bet priešingai tam, ko mes kožnas norim, tai yra Laivovs Lietuvos.

Todėl, mieli broliai ir sesers, šiais 1912 metais linkiu jums iš širdies, kad jūs butute laimingi, o jūs busite laimingi, jeigu elgsitės visur protingai. Netiek reiks truso, netiek prakaito ir vargo, bet daugiau naudos, daugiau gerovės jums, jūsų šeimynoms ir visai Lietuvos tautai. Nelaukime pakol

LIETUVIAI AMERIKOJ

GARDNER, MASS.
Dr. Alseikos prakalbos. 18 gruodžio, subatos vakare, Rabillord salėje, įvyko Am. Liet. Taut. Sandaros 52 kp. prakalbos. Kalbėjo sveitys iš Lietuvos, Dr. Danielius Alseika. Dr. Alseika pirmuoju atvėju aiškiai išdėstė lenkų intrigas bei jų propagandą Vilniuje ir jo apielinėje. Sulig daktaro nužiuurėjimo ir patyrimo, nežiurint visų lenkų intrigu, Vilniaus apielinės valstiečiai esą nusistatę prieš Lenkiją. Nors ir tie visokie lenkų agentai esą visaip valstiečius pribauginę, vienok tie valstiečiai, kurie susipratę, nors ir lenkiškai šnekanti, bet žino Lenkijos prasiskolimą ir dvarininkų šeiminiųkavimą permato, kad būvant prie Lenkijos jiems butų sunki našta skolų ir delto dauguma valstiečių Vilniaus apielinėje yra nusistatę prieš Lenkiją. Jeigu galų gale ir įvyktų koksa balsavimas, valstiečiai nubalsuotų dėtis prie Lietuvos. Nors daktaras išsireiškė, kad susipratę valstiečiai eina už Lietuvą, vienok priparodė, kad didelė daugybė lenkų agentų diktokai ir sukvailinotulus valstiečius. Čia daktaras priparodė, kad lenkų agentų propagandą atremti, reikia remti Vilniaus apielinės valstiečiai.

Daktarui pirmą kalbos dalį užbaigus, Natalija Petruskienė ir Ona Urbanitė rinko aukas Vilniaus Atvađavimo komitetui, arba tiems valstiečiams, kurie jau ten šiandien darbuojasi. Aukų buvo surinkta 58 dol. 54 centai. "Varpo" bendrovės šėru paroduota tris.

Antru atvėju daktaras kalbėjo apie Lietuvos politiką.

16 d. gruodžio, Rabillord salėje, kalbėjo kun. Jakaitis iš Worcesterio. Prakalbas jam surengė S.L.R.K.A. 162 kp. Kun. Jakaitis savo kalboje papasakojo savo keliuėnės po Lietuvą įspūdžius. Kun. Jakaičio prakalba buvo gaėa džentlemaniška, tiktai lenkberniams labai karti.

REPORTERIS.

EASTHAMPTON, MASS.
Aukos Lietuvos Gelbėjimui ir Šauliams.

Easthamptone buvo sumanyta parinkti kiek aukų Lietuvos Gelbėjimui nuo barbarų lenkų. Bet, kad darbai veik visiškai sustojo, tai ir aukų rinkimo pasekmės buvo labai mažos, nes vien ištikro negali aukoti delei sunkumo patiems pragyventi su šeimynoms, ėi kiti, kurie dar šiek tiek dirba ir pinigų turi susikrovę ne šimtais, ale tukstančiais, bet geras atsisakymas, kad "nedirbu, neturiu pinigų," ir viskas. Surinkta vos \$26.00. Aukavo:

- K. Dukavičius \$10.00
- M. Mikaila \$5.00

mūs privers kas, bet patįs dirbkime kaip pridera, o kožnas naujas metas atneš mums linksmesnius naujus metus.

- J. Backutis \$5.00
- A. Navickienė \$2.00
- Po \$1.00: J. B. Supranavičius, M. Supranavičienė, J. Kriokinis, M. Kriokinienė. Viso surinkta \$26.00.
- Gruodžio 8 d. buvo Lietuvos Audinyčių Bendrovės prakalbos, kur kalbėjo Jarušas apie minėtos b-vės reikalus ir ragino žmones pirkti šėrus ir D. Klinga taip pat apie minėtos bendrovės ir Lietuvos reikalus. Šėru neparduota. Aukų Šauliams surinkta \$13.27. Aukavo šie:
- Stasys Kandrotas \$4.00
- Po \$1.00: A. Matulaitis, G. M. Rice, D. Ivanauskienė, J. Razanauskas.
- Smulkių aukų surinkta \$5.27.
- S. J. J.

TORRINGTON, CONN.

Nedėlio 5 d. gruodžio, 1920 m., mūsų mieste kalbėjo gerb. kunigas iš Waterburio, Conn., ir "Darb." redaktorius iš Bostono, Mass.

Pirmasis kalbėjojas, gerb. kunigas, kalbėjo apie dabartinę Lietuvos padėti, lenkų veržimąsi į Lietuvą ir Vilniaus užėmimą. Nors ir trumpa buvo jo kalba, bet jis puikiai išrodė lenkų darbus Lietuvoje ir sugraudino savo klausytojus, kuriems jo kalbą patiko. Baigdamas savo kalbą ragino aukauti Lietuvos gynomisi reikalams ir pirkti šautuvų. Šautuvus pirkto šie asmenš:

- Ant. Kemežis \$10.00
- St. Franka \$10.00
- Mot. Karosas \$10.00
- Juoz. Baltuškonis \$10.00
- Jur. Grinkausius \$10.00
- Jon. Čivinskas \$10.00
- Daugelis aukavo po \$2.00 ir po \$1.00, bet mes tų vardų neturime ir negalime surasti, tad jų ir neskelbiame. Viso tą dieną surinkta \$116 kurie vėliaus buvo pasiųsti per Lietuvos Misiją.

Čia paminėsiu dar ir apie "Darb." redaktorių, kuris pas mus tą pačią dieną kalbėjo. Jis savo kalboje gyrė vien tik saviškius, kurie esą ir geri, ir prakilnus, ir darbštų, gi tautininkai, sandariečiai ir socialistai negeri. Be to peikė taipgi ir Lietuvos Misiją, o gyrė savo T.F. Dar tokio kalbėtojo, kuris butų tiek nesąmonių pripasakojęs, mūsų kolonijoje nebuvo ir nenorim, kad kitas toks atsilankytų. Mums nelabai svarbu kokios yra žmogaus pažiuros ir kokio jis yra tikėjimo, by tik dirba del mūsų brangios tėvynės Lietuvos labo. Klausytojai užpyko ant "D." redaktoriaus už tokią jo kalbą ir pliaukimus.

Ant.galo dar pasakysiu, kad jie buvo pasigriebę tas aukas, susirašę aukautojų vardus ir norėjo vežtis į savo Fondą, bet mes nėdavėm ir paėmėm nuo jų pinigų. Aukautojų vardus, aukavusių mažesnes sumias, jie išsinešė.

Ten Buves.
PHILADELPHIA, PA.
Pagelba Lietuvai.
Lapkričio 14 d., 1920 m.,

1 val. po pietų, šv. Kazimiero moksleinės svetainėje įvyko T.F. 21 sk. surengtos prakalbos. Kalbėjo p. L. Šimutis iš Brooklyn, N. Y. Kalbėtojas labai plačiai išdėstė dabartinę Lietuvos padėjimą ir ragino dėti gausias aukas ant tėvynės Lietuvos gynomio aukuro. Aukaukim Geležiniam Vilkiui, pirkim armotų, kulkosvaidžiū, šautuvų, kurie labai reikalingi narsiai mūsų kariuomenei, sako kalbėtojas. O be to dar reikia granatų, patronų ir kitokios karo medžiagos. Taipgi ragino pirkti L.L.P. bonus, iš kurių Lietuvai bus didžiausia pagelba.

Į pagelbą Geležiniam Vilkiui, Šauliams ir visiems Lietuvos gynėjams atėjo su gausiomis aukomis šie asmenš:

- Kaz. Valančiūnas \$200.00
- Kun. J.J. Kaulakis \$100.00
- Balt. Tribulas \$50.00
- Ag. Pranckunienė (L. bonā) \$50.00
- Jon. Grigaitis (L. bonā) \$50.00
- V. Zalnieraitis \$50.00
- Liet. Sargų 7 kp. \$35.83
- Ona Palionienė \$30.00
- Ig. Čižas \$20.00
- Jon. Tiabera \$20.00
- Vinc. Varvuolis \$15.00
- Kun. J. Karalius \$10.00
- Kun. J. Čepukaitis \$10.00
- Kost. Švagzdis \$10.00
- Kaz. Balčiūnas \$10.00
- Ant. Bakiūnas \$10.00
- J. Novardauskienė \$10.00
- J. Jablunskas \$10.00
- Juoz. Adomaitis \$10.00
- V. Novardauskas \$10.00
- Ber. Randokevičė \$10.00
- Ad. Varionis \$10.00
- J. Kilkevičius \$10.00
- J. Pilipavičia \$10.00
- Mor. Rimkienė \$10.00
- J. Bekeris \$10.00
- P. Vasiliauskienė \$10.00
- Sim. Petraušūnas \$10.00
- J. Mekis \$10.00
- Vin. Serbentas \$10.00
- Alek. Klemas \$10.00
- Ant. Juodeikis \$10.00
- Kaz. Driža \$10.00
- Roz. Čiurlionienė \$10.00
- Ona Raugeliene \$10.00
- J. Zikaras \$10.00
- Mik. Zemaitis \$10.00
- Pet. Bekmon \$10.00
- J. Bakševičė \$10.00
- Kaz. Mačiūnas \$10.00
- J. Kerdokas \$10.00
- Tam. Velis \$10.00
- Kaz. Baublaitė \$10.00
- Kaz. Dakšauskas \$10.00
- J. Garvižas \$10.00
- J. Mozuras \$10.00
- Iz. Gūdžiūnas \$10.00
- Mik. Juškas \$10.00
- Juoz. Bekša \$10.00
- (Nedavė pavardės) \$10.00
- Po \$5.00: P. Valiukas, Jok. Urbanavičė, Dom. Povilaitis, P. Steponienė, P. Mikalojusas, J. Kičas, J. Valakas, Rom. Petrauskas, Mar. Arlauskienė, Jul. Roškiene, K. Pauplis.
- J. Mosaitis \$3.00
- Po \$2.00: M. Navickiute, Jur. Petrauskis, B. Petrauskis.

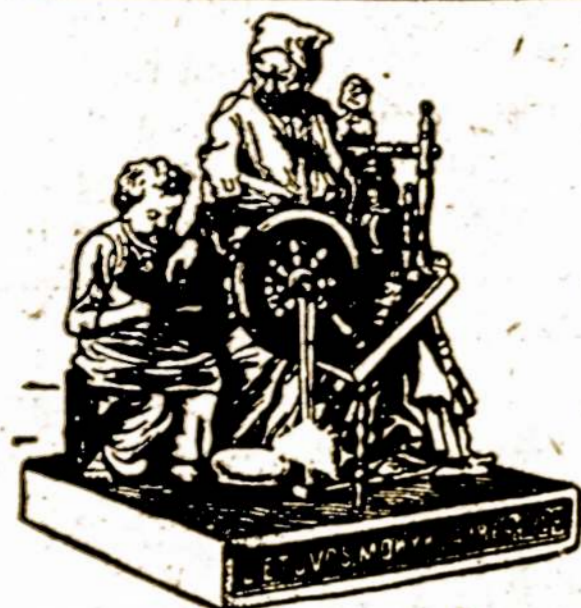
Po 50c.: E. Balčiūnienė, Navickienė, P. Petkus, Petkus, Martusevičius, Kimutienė, O. Domeikienė, O. Mastaitienė, O. Balčiūnienė, S. Petackis, K. Tribulaitis, J. Jakštis, P. Dubauskienė, J. Norkus.

Paminėta dieną viso bažnyčios surinkta \$103.00. Šis aukščiausiai minėtom aukoms surinkom prakalbose, visų sykiu pasidarė \$1,323.52.

Bravo Philadelphiai lietuviai, South pusės gyventojai! Ginkime savo tėvynę ir pirkime L.L.P. bonus. Šiuškime visokiais būdais kovojantiems mūsų broliams pagelbą. Tegul jie būtų kuodaugiausia pipirų ir okupantų pančių lenkų burius ir koku nesigaili jų pačiam žliko skūi, idant visi okupant butų išvaryti iš Lietuvos. Laikę p. L. Šimučio prakalbą L. L. Paskolos bonų siraše už \$550.44. Kviečiame visus pirkti L.L.P. bonus kurių galima gauti šiose vietose: K. Mikla, 1320 So. 2nd St., K. Driža, 302 Whaton St., A. Kaniušis, 13 Ferman St. Visi trys yra pietinije Philadelphiajos dalyje. Kurie esate užsiraše, malonekite užbaigti mokeri ir pasiimti savo boną.

(Tąsa ant 6-to pusl.)

Apie Ivairius Daiktus

— Mama, pasakyk man daugiau apie garsius pasaulio žmones.

— Gerai, vaikelai, kad tu myli klausyti apie garsius žmones; aš papaškosiu tau apie tuos vyrus, kurių pagražino šį pasaulį pabudavdami gražius namus. Tu žinai, kad žmonija tobulinasi, iš žemų gaivalių auga ir bujoja. Buvo laikai, kada žmonės gyveno urvuose, po šiek tiek, molinėse stubelkose ir medžiuose turėjo lizdus, kaip kad paukščiai turi. Tobulumas pamažu augo ir plėtosi pasaulyje; kur žmonės labiau mokslą pamylėjo, ten gyvenimas tobulinosi greičiau. Garbė tiems žmonėms, kurie viską, kas tik yra gero pasaulyje, padarė, o užvis didžiausia garbė žmonėms, kurie gražius namus pabudavojo, ištraukė žmoniją iš po žemės, iš urvų, iš lizdų ir davė jiems gražius rūmynus namus, kuriais visi žmonės praeidami vien pažirėjimu tobulina savo smegenis ir gimdo pas save smegenis namus sau turėti.

Užvis gražiausius namus mes atrandame miestuose, todėl eikime į vieną iš seniausių ir didžiausių miestų pasaulyje pažūrėti namų ir iširti, koki tai garbingi žmonės juos pabudavojo.

Londonas pirmiausia atkreipia mūsų akį, todėl mes apžiūrėsime pirmiausia Londoną. Gal mes eitume į miestą Bobylionijos arba Ninevos peržiūrėti neapsakomai gražių budavonių? Bet kadangi ten jau tik griuvėsiai riuogso, todėl būtų sunku mums kas dasižinti ir dar atsiminus, kad tuose laikuose šimtai tūkstančių vergų dovanai dirbo, mažiau turėjume stebėtis, negu iš šios gadyinės miestų, kurie tapo pabudavoti ne vergų. Roma savo laiku buvo labai graži, bet ir Romą budavojo vergai, sumiti į nelaisvę garsių Romos valdovų. Londonas buvo tik pustytnė, kada Romėnai čia atėjo; jie pradėjo mastyti apie pastatymą gražaus miesto, bet buvo pašaukti ginti savo šalies ir jų pradėtas darbas liko neužbaigtas. Po jų nuėjimui, Londoną išdegino saksonai ir danai, dasigavė jurėmis. Jiems nerupėjo budavojimas, bet plėšimas ir naikinimas. Normandai, kurie užėmė Angliją vienuoliktam šimtmečiuje, buvo žmonės daug prakilnesni apšvietime ir jų rankų darbas likosi iki šiai dienai ne tik pačiam Londone, bet ir daugelyje Anglijos vietų. Vienok Normandų karaliai budami karingi niekad nemanė Londoną gražiai pastatyti. Kiek vėliau Londonas pradėjo būti vieta turgaus, žmonės pradėjo didelę pramonę vartyti su kitomis šalimis ir buvo per daug užimti budavoti gražių miestų. Arkitektams nebuvo dirvos, todėl arkitektų čia truko ir namai buvo toki, kokius kas mokėjo pastatyti: kreivi ir nei šioki nei toki.

Dabar jau yra sunku atrasti pėdsakus tų garbingų vyrų, kurie vėliau ėmėsi budavoti Londoną, bet kiek galint mėginsime jų surasti.

Garsus Westminster Abbey (klostorius) pradėta budavoti ant vietos seno malnamio per Edvardą, mirusį 1066 m. Atėjūnas William'as Apgalėtojas tapo apkarunavimas karaliu Anglijos tuose pačiuose metuose katedroje, kurią Edvard'as pastatė savo kunui palaidoti. Vėliau karaliai Henrikas III, Richard II, Henrikas VI, Henrikas VII, visi po dalį dabudavojo; Kristopas Wren pribudavojo vieną iš gražiausių to budinko dalių. Veik visi karaliai ir karalierės tapo karunavoti šitoje šventinyčioje. Daugybė Anglijos garbingų vyrų — poetų, skulptorių, valstybinkų, misionierių ir keliaininkų yra tame name palaidoti. Londono bokštas, kuris stovi ant kranto upės Thames, yra aštuonių šimtų metų senumo. Dabartinis bokštas yra pastatytas ant seno bokšto, kuris siekia tūkstantį metų senumo ir skaitosi seniausia tvirtove visoje Europoje. Londonas yra pirmutinė vieta, kur Anglija buvo užpulota per daugelį savo priešų. Pradžią tos tvirtovės sakoma buvo padėta Juliaus Cezario, garsaus Romos imperatoriaus. Istorija sako, kad danai savo laiku taip sunaikino Londoną, jog per 30 metų niekas ten negyveno. Bokšto tvirtovė visada buvo apsigynimo vieta. Atėjūs ramiems laikams, žmonės vėl rinkosi į Londoną ir vėl jų apsigyvenimas prasidėjo apie Londono bokštą. Alfredas Didysis yra budavotojumi d'artinio Londono bokšto ant tos pačios vietos ir pamato, kurį romėnai pradėjo. Williamas Apgalėtojas užbaigė bokštą budavoti ir padarė sau drutvietę, kurioje jautėsi laisvas nuo užpuolikų saksonų. Budavojimo darbas tapo pavestas murininkui vardu Gundulf, kuris gimė Normandijoje 1024 m. Jis buvo 46 metų amžiaus, kada Williamas pavedė jam tą budavojimo darbą. Gundulfas buvo molikytas žmogus, jis buvo atlinkęs Jerazolimą ir ten gyvendamas pasimokino budavojimo didelių namų, tvirtovių nuo serasėnų, kurių sekretus jis pridėjo prie Normandų arkitektūros ir sujungė du budavojimo stilius. Per ilgus metus jis gyveno Normandijos klostoriuose. Jo gyvenimas buvo labai liudnas ir jis buvo įsitikėjęs į liudnumą, todėl jį ir praminė Gundulfas Verkiantysis. Nežinurint to, kad jis buvo tokiu liudnumo apsimetėliu, jis buvo garsus

budavotojas. Jis padarė labai drutą drutvietę, už ką karalius davė jam tiesą pabudavoti Rochesterio katedrą ir pastatė jį ten pirmu vyskupiu. Gundulfas pirmiausia pabudavojo aukštąjį bokštą, iš kurio visos apylinkės buvo galima užmatyti. Jeigu priešai mėgintų artintis prie tvirtovės, drutvietės gynėjai turėjo užtektinai laiko prisiruosti prie apsigynimo.

Tasai bokštai ir šiandien stovi ir vadinasi Brangumynų Bokštu, nes teh dabar yra sudėtos karunos įvairių buvusių Anglijos karalių. Kitas bokštas, kurį Gundulfas pabudavojo ir kurį šiandien dar galima matyti, vadinasi Baltuoju Bokštu. Tuose laikuose jis buvo vienas iš gambiausių budavotojų. Jam mirus, jo darbu užsiėmė William Rufus, kuris uždėjo ant žmonių dideles mokesčius, kad paremti budavojimą. Henrikas I darė tą patį, todėl žmonės pradėjo jį labai neapkęsti ir pradėjo kalbėti, kad karalius budavoja tvirtovę ne apginti šalį, bet apginti save nuo savo šalies žmonių. Buvo neapsakomai įstabus dalykas, kada kilo į aukštą niekad nematyti bokštai tarpe puslaukių žmonių. Vienas rasiytojas, sako, kad medžiaga murijimui buvo maišoma su gyvulių kraujais. Vienok žmonių kraujo ten tiek ištekėjo, jog gyvulių nereikėjo mušti.

Anglų istorija paduoda baisius atsitikimus, kas atsitiko toje tvirtovėje ir kiek nekaltų žmonių ten žuvo. Toje tvirtovėje buvo laikomi įvairūs kaliniai, ten atsituvo žudymas nepageidaujamų karalių, kunigaikščių ir kunigaikštėlių. Jei Gundulfas būtų žinojęs kas toje drutvietėje ir bokšte atsitiks, jis būtų dar labiau verkęs, kada jis tai budavojo.

Nemūno Sunus.

IŠ VISUR

POPIEŽIUS PASMERKĖ ČECHŲ KUNIGUS.

Rymas. — Įvykusioj čia slaptoj konsistorijoj popiežius ir vėl pasmerkė schismaticką čechų-slovakų kunigų sąjungą Jednotą, prie kurios priklausančieji katalikų kunigai reikalauja panaikinti celibato. Popiežius pažeisė, jog katalikų bažnyčia niekuomet nepanaikins ir nesušvelnins to įstatymo, kuris draudžia katalikų kunigams apsižinti ir niekuomet neįves demokratingų formų, kokių reikalauja kai kurie čecho-slovakų kunigai. Jis sako, jog vokiečių kunigai, kurie iš pradžių priklausė prie „Jednotos,“ vėliau iš jos pasitraukė ir jį tikisi, jog ir čecho-slovakų kunigai taip jau panašiai padarys.

PALIUSUOS PASAULIO NUO BALTOSIOS EPIDEMIJOS. — Bakteriologas Metalnikov'as šiomis dienomis įteikė Pasterio (Pasteur) institui savo tyrimų raportą, kuriame jis išrodo, jog gražioji, niekam rodos neįaudingoji petelėškė (drugelis) gali būti tuo, kas paliusuos pasaulį nuo baltosios epidemijos — džiovos. Jo tyrinėjimai dar toli gražu nuo užbaigos, todėl dar negalima galutinos išvados daryti, tačiau jis tikisi suradęs kelią, kuriuo einant bus galima prieiti priešvarbių išradimų ir prašo kitų mokslininkų pagelbėti jam tame.

Metalnikovas per tula laiką darė bandymus su petelėškių larva (perais) ir kandimis ir surado, jog jos gali sunaikinti žinomus kaimo pavojingiausias bacilias. Jis įtepyjo tuos gyvūnėlius kelių ligų, tarp jų ir džiovos, perais ir patyrė, kad petelėškių larvoj tie baciliai negyveno ilgiau kaip kelias dienas ir, rodos, larvos sveikata nuo to nei kiek nenukentėjo.

Pavyzdžiui Kocho bacilias, kuris patekęs į žmogaus kūną gyvena jame per daugelį metų, įleistas į larvos kūną tapo sunaikintas į dvi ar tris dienas.

ITALAI PRADĖJO FIUME APSUPIMĄ.

Trieste, 26 d. gruodžio. — Italų reguliarinė kariuomenė jau prisiartinio prie fabrikų, kurie yra Fiume pakraštyje ir laipsniškai artinasi prie D'Annunzio stiprumos. Tikima, jog Fiume ne užilgo bus užimta.

Reguliarinės italų kariuomenės vadąs gen. Caviglia pereiną pėnyčia įsakė užimti esančias aplink Fiume prysakines pozicijas delei ne senai įvykusių kelių atsitikimų ir grąšinančio D'Annunziaus legioninkų nusistatymo.

Tai operacijai pasipriešino poeto kareiviai, kurie iš „savo priešus“ nukovė ir 30 sužeidė.

PADARĖ PRAKYBOS SUTARTĮ.

Londonas. — Anglijos ministrų pirmininkas Lloyd George pranešė oficialiai parlamente, jog Anglijos valdžia užbaigė prekybos sutartį su Leonidu Krasinu, Rusijos sovietų valdžios prekybos komisaru.

AUSTRIJA NORI JUNG TIS SU VOKIETIJA.

Paryžius. — Francuzų laikraštis „Le Journal“ sako gavęs iš Berlyno žinių, kurios parodo, jog Austrijos politiniuose rateliuose eina judėjimas, kad sujungti Austriją su Vokietija. Esą jau paruoštas atatinamas manifestas, kurį Austrijos valdžia įteiksianti tautų sąjungai aukščiausi paminėtam tikslui pasiekti. Tą dokumentą paruošę Vokietijos užsienio reikalų ministeris Dr. Walter Simons'as ir buvęs Austrō-Vengrijos užsienio reikalų ministeris grafas Ottokar Czernin von Chudenitz'as.

ŠALČIAI MAINE VALSTIJOJ.

Dexter, Me. — Nedėlio įšryto atsikėlę žmonės pirmą kartą šiemet pajuto, jog atėjo žiema ir termometras rodė 18 laipsnių žemiau zero. Bet apie pietus jau buvo galima matyti, kad netikėtai atėjusi šalčio banga neilgai tepatvers.

Doros Sargas

(Vaizdelis iš Baudžiuos Laikų) Drama Trijuose Aktuose Parašė

V. NAGORNOSKI

VILKOVSKIS.

Taip, užbaigkime.

NORVIDAS.

(Mesdamas paskutinę kortą.)

Karalius.

VILKOVSKIS.

(Perkirsdamas Norvido kortą.)

Tuzas.

NORVIDAS.

O! Atleisk man Dieve!

O! Gėda! Gėda!

(Atsistoja, paskui šmąrkiai puola į kedę.)

JONAS.

Emsu praloštas.

ZIGMONTAS.

Ei! Petrai! Raulai!

PETRAS IR RAULAS.

Ką liepsit, ponuli?

ZIGMONTAS.

Suriškite rankas tam baudžiauninkui.

NORVIDAS.

Atleisk vaikeli.

(Tarnai raišoja Joną.)

JONAS.

Sudiev geradėjau.

Neapleisk manęs...

NORVIDAS.

Vaikeli sudiev.

(Uždanga nusileidžia.)

AKTAS II.

Vilkėnų dvaro seklyčioje. Gilumoje scenos didžiosios durys į lauką ir du langų, po dešine ir kaire durys į kitus kambarius ir puikus rakandai.

SCENA I.

KATRIUTĖ IR JONAS.

KATRIUTĖ.

Stengdama darbą atlikti kuogeriausiai, Man akamono piktumas nebaissus; Bet pono žvilgsniai toki žiaurus, gašlus, Aplieja mane šaltu prakaitu. Ir drebu visa iš baimės, nes rodos, Kad jisai mane akimis suės, Kad prarys mane ir šypsa jo veide, Rodos, man lemia gėda, prapultį.

JONAS.

Pažįstu nieką ir nekenčiu aš jo. Nekenčiu baisiai, nors tai nuodėmė Kitų nekėti. Tačiau jo gyvenimas Daro jį biauriu, neapkenčiamu. Jis per vagystę,—mačiau akamoną Vagiant jam kortas,—mane išlošė Ir geram žmogui, protą apsvaiginęs, Draugą ir sargą tiesiog išplėšė. Kad tu žinotum, Katriute, kaip karštai Tasai senelis mylėjo mane, Kaip jam rūpėjo mano buvis, laimė Ir kaip jis mėgo draugaut su manim, Tad tik žinotum, koks nuostolis mano, — Koks pražudimas geros ateities, Koks pralošimas laimės ir gerovės Ir paveržimas puikus lukestis. Kad aš nebučiau kliuvęs į Vilkėnų Vilko žabangas, iksiolėi tikrai Bučiau išprašęs Norvydo, kad tave Iš tos vergijos išpirktų.

KATRIUTĖ.

Deja.

Daug pralaimėjom. Tačiau yra Dievas, Yra teisybė ir žmonės visi Juk nėra niekšais. Gal but tavo ponas Dabar galvoja, kaip tave išpirkt.

JONAS.

Nėr abejonės. Jis neapleis manęs. Kad tiktai vilkas nesipriešintu, Tai trumpam laike grįžsiu pas savuosius. Koks tai bus džiaugsmas vėl pasimatyt...

KATRIUTĖ.

Busi laimingas.

JONAS.

Tik pusiau laimingas,

Nes pusė laimės pasilikęs čionais.

KATRIUTĖ.

Ar liuto olų gali rasti laimė?

JONAS.

Ten, kur tu šviėti kerėjančiais žvilgsniais, Ten mano laimė.

KATRIUTĖ.

Vėl niekniekius pliauški,

Kuomet mums reikia baimėje drebėt.

JONAS.

Užmirškim baimę. Mums prašius

[žvaigždu

Meilės ir laimės. — Ponas Norvidų Sugražins laisvę, parsivežs pas save Ir palieps mudviem pas kunigą eit, Kad susituoktum. Ar tau tas patiktų? Ar to norėtum?

KATRIUTĖ.

Kasžin?... Nežinau.

JONAS.

Kodel taip šaltai?

(Bučiuodamas ją.)

O! Begėdi!... Liaukis.

KATRIUTĖ.

JONAS.

Ar liauti gyvent?

(Katriutė pasiluosuoja iš jo glėbio.)

KATRIUTĖ.

Tai yr nuodėmė.

Paleisk, Jonuti!

JONAS.

A! Meilės ramyčė...

KATRIUTĖ.

Tai nusidėjom.

JONAS.

Kunigas atleis.

KATRIUTĖ.

Bet labai barsis.

JONAS.

Tačiau už tiek džiaugsma

Lengva iškešti barnį vyskupo.

A! kaip smagu man žiūrėti į tavo

Gražių veidelį, į kerėjančias

Akutes. Rodos, laimę ne tos žemės,

Ne vergo dalį jaučiu savyje.

KATRIUTĖ.

Tai myli mane?

JONAS.

Gėdžiu but prie tavęs

Dieną ir naktį ir nuolat dābot,

Kad tu turėtum pakankamai visko,

Kad nepajautum stokos laimėje,

Kad nežinotum, kas tai yra vergija,

Ateities baimė, vargas, rupiesčiai.

Jei toki geismai yra ženklai meilės,

Tai, mergužele, aš myliu tave.

KATRIUTĖ.

Mielas Jonuti!

JONAS.

Pasakyk Katriute,

Ar tau patiktų gyvent su manim?

KATRIUTĖ.

Kaip nepatiktų? Tu esi toks tvirtas,

Vyriškas, vikras ir tiek daug gali

Papasakoti apie įvairius

Dalykus aiškiai, suraminančiai,

Kad klausant tavęs aš užmirštu viską,—

Užmirštu vargą, baimę, rūpestį

Ir karčią sunkią baudžiauninkės dalį

(Toliau bus.)

Prieš Lenkus.

Tu močiute senutele,
Manęs jauno nelitudėk...
Lenkas mus kovon sukėlė...
Per kiemelį palydėk...
Aš jau joju į karužę
Linksmas, jaunas ir vikrus...
Už tavę ir už mergužę
Man kariauti linksmas bus...
Laisvę gimęs, laisvas busiu...
Pas mus lenkas galą gasiu...
Jeigu žisiu — laisvas žisiu:
Niekas mūsų nevergaus!
Tu žirgelį mylimasis,
Ausimis jau čia karypk:
Pakelėję priešų rasis...
Buk eiklus: man jį pavyk!
Aš, paėmęs jį už rankos,
Nedarysiu jam mirties,
Tik paklausiu, ko jis trankos
Čia tarp mūsų be širdies.
Jeigu jis stovės be žado,
Ar netiesą man sakys,
Tai suprask, kad mirtį rado...
Tuoj' užmerksiu jam akis...
Tu, močiute sengalvele,
Manęs jauno negraudink—
Lenkas kerštą man igėlė
Jo širdyj' man nemigdyk.
Aš sau joju į karužę
Už močiutę ir mergužę...
Bėgk, žirgeli, neš greičiau! —
Tik-ką lenką pamačiau.

P. V. (Iš "Lietuvos.")

(Tas... 4-to pusl.)

Viršmihėtos aukos yra pasiūstos T. F. Centrą. Turiu širdingą ačiu visiems aukautojams ir rėmėjams Lietuvos nepriklausomybės.

K. Driža, T.F. 21 sk. Rašt.

SOUTH NORWALK, CONN.

Padėkavonės dienoje įvyko vestuvės vieno gabaus vietos lietuvių veikėjo, p. St. Railos, kuris apsivedė su p-lė Barbora Vasiliauskiute iš Brooklyn, N. Y. Vestuvės atsiuvo pas p. Bron. Banelį, seną vietos gyventoją ir rėmėją Lietuvos laisvės. Sukviestieji sveteliai gražiai linksminosi ir prakiliomis kalbomis bei lietuviškais žaaislais gražiai laiką praleido.

Tarp kitų svečių dalyvaavo lietuvis moksleivis Jonas Ragauskas iš Albany, N. Y., kuris lanko kolegija. Nors jis nėra buvęs Lietuvoje, bet turi prie jus prisirišimą ir nors silpnai kalba lietuviškai, tačiau pasakė įspūdingą prakalbėlę apie musų bočius ir prilygino prie jų dartinę karžygišką Lietuvos kariuomenę, kovojančią už jos laisvę.

Kitas jaunas moksleivis, Adomas Činikas iš Brooklyn, N.Y., pasakė prakalbėlę apie sulenkėjusius musų brolius ir kvietė visus prisidėti prie jų budinimo.

Ant pabaigos kalbėjo A. L. T. Sanderas narys ir gabus veikėjas tarpe Bridgeporto lietuvių, Jonas Baltušnikas, kuris pasakė graudingą prakalbą, pareikšdamas, jog mes visi šiandien esame sveiki, linksmi, sotys ir šilkaais apsirėdę. Bet musų gimtojo krašto broliai ir sutęs viso to, ką mes turime, neturi ir nesitiki greitu laiku turėti. Musų gimtinę šalele Lietuvą šiandien yra užpuolęs nedoras priešas, todėl musų brolių jėgos yra nukreiptos į gynimą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės... Baigdamas savo kalbą, kalbėtojas ragino visus svečiu: paaukauti po kiek Lietuvos našlaičiams, kurie neturi motinos nei tėvo.

Cia paduodu aukavusiųjų vardus, kurie aukavo sekantį: St. ir Barbora Railos \$5.00; Ona Zaluniene \$2.00; po \$1.00 — Jon. Baltušnikas, Jul. Karlonas, Bron. Banelis, Kaz. Grušis, Levanorija Kizis, Ver. Arlauskienė, Jon. Ragauskas, Ad. Činikas ir Kaz. Maliauskas. Viso buvo surinkta \$16.00, kuriuos p. Baltušnikas 29 d. lapkričio, 1920 m., pasiuntė per Lietuvos Misiją del Lietuvos našlaičių.

Širdingai ačiu aukautojams ir laimingo gyvenimo jaunavedžiams!

Ten Buvēs.

Lietuvos Laisvės Paskola.

Paskolos talka Lietuvai kovoje su Želigovskiu.

Pažvelgus į paskolos stovį iki gruodžio 1-mos dienos galima pastebėti štai kas:

1. Kolonijų paskirtas kvotas baigusis yra tik 12; tai Worcester, Mass. (kvota

\$100,000.00, —padarė \$113,556.59) ir Paterson, N. J. (kvota \$7,000.00, — padarė \$7,429.).

2. Kolonijų, kurios smarkiai darbuojasi ir netoli kvotos galo stovi, esamas 25-kios.

Štai jos: Bronx, N. Y., Kearny - Harrison, N. J., Amsterdam, N. Y., Newark, N. J., Thompsonville, Conn., Providence, R. I., Cambridge, Mass., Trenton, N. J., Reading, Pa., Donora, Pa., Braddock, Pa., Cleveland, O., Chicago, Bridgeport, Town of Lake, North Side, Brighton Park, Roseland, Ill., E. St. Louis, Ill., Gary, Ind., Indiana Harbor, Ind., Kenosha, Wis., Melrose Park, Ill., Racine, Wis., So. Chicago, Ill., St. Louis, Mo.

Linkime toms visoms kolonijoms pasinaudoti dar gruodžio mėnesiu ir Naujams Metams įrašyti savo vardus į baigusijų kolonijų sąrašą. Laiko nebedaug. O atskaitą reikės sausio 1 dieną pristatyti.

3. Kolonijų, kurios nors nuolat veikia, bet iki kvotos galo tolakai tebeatsančių, priskaitoma 95. Šiuo žygijų vardų neminėsime. Jų tarpe esama kolonijų labai darbščių, bet esama ir silpnokų, kurių veikimas vos vos matomas, gyvumas visgi yra. Laukiama dar didesnio. Kartais esti ir blogiau, štai kad ir su kolonijomis, kurios seką žemiau.

4. Kolonijos, kurios per du mėnesiu (spalių ir lapkričio) neatsiliepė, nē vieno Laisvės bono nepristatė, kurios tarytum negirdėjo Želigovskio atakų ant Kauno, kurios tarytum nematė, kad visa Lietuva ir Amerika del to sujudo. Jos atrodo lyg pavargusios ilgą paskolos darbuote. Štai jų kolonijų vardai:

Bayonne, N. J., Hoosick Falls, Jersey City, Long Island, Rochester, Schenectady, Watervliet, Maspeth, New York City, Passaic, Bristol, Hartford, Conn., St. Manchester, Brockton (Monfello), Baldwinville, Mass., Nashua, N. H., Northampton, Lincoln, N.H., S. Bethlehem, Pa., Chester, Pa., Frackville, Hazleton, Minersville, St. Clair, Freeland, McKees Rocks, Bentleyville, Pittsburg, Pa. (2 stotys — 1 bonyą prisiuntė), Duryea, Edwardsville (nepriusintė) Plymouth, Miners Mills, Wamamie, Plains, Pa., Youngstown, O., Aurora, Ill., Beloit, Wis., Chicago Heights, Rhineland, St. Charles, Kansas City, Seattle, Wash., Sioux City, Los Angeles, So. Omaha, Thorp, Wis.

Iš viso tokių kolonijų randame 50. Tarpe šių įvardytų kolonijų esama daug tokių, kurios savo laiką gražiai pasidarbavo, kaip va: Rochester, N. Y., Hartford, Conn., Brockton, Mass., Northampton, Mass., Beloit, Wis. ir kelios dar kitos. Nuostabu tik, kad tais pavojingiausiais del Lietuvos mėnesiais, — nebeteško energijos kovoti drauge su visa Lietuva, drauge su visa Amerikos liet. visuomene. Jeigu priezastis to neveiklumo yra pavargimas, tad reikėtų perleisti darbą kitiems, kas nori ir gali darbuotis toliau. Jeigu per du mėnesiu

VILNIEČIŲ BALSAS DELEI VILNIAUS ATVADAVMOI.

Pastrauojų laikų visas pasaulis susidomėjęs yra Vilnium. Delei jo eina dar kruvinos varžytinės tarp musų ir lenkų. Tautų Lyga nori sustabdyti tą kovą ir pavesiti išrišti Vilniaus ir visą rytų klausimą plebiscitui. Plebiscitas Vilniuje, Lietuvos sostapilyje! Lietuvos valdžia nepriima ir negali priinti tokio pasiulymo. Vilnius be jokio plebiscito turi tecti Lietuvai. Niekas niekuomet ir nesvajoto daryti plebiscito katros nors valstybės sostapilyje, kaip Paryžiuje, Berline arba Varsavoje. Lietuvių tautą atrėmusi Želigovskio užpuolimus per ilgą karę galėtų ir su ginklu Vilnių atvaduoti. Tačiau isikišius sveitoms valstybėms, ginklų veikimas gali buti sustabdytas, sulig paskutiniųjų žinių, tas jau buk ir įvyko. I Vilnių pasirengusi yra važiuoti prancūzų, anglų, švedų ir kitų valstybių kariuomenė. Želigovskis su savo sėbrais tūrės is Vilniaus išsikraustyti. Bet išėjus Želigovskio kariuomenei neišsikraustys Lenkijos agentai. Jie paliks ir varys savo darbą toliau. Jie kaip šmeižė, taip visokiais budais ir toliau šmeiž Lietuvos valdžia, Steigiamąją Seimą ir visus Lietuvos veikėjus. Jie kaip ir laike pirmosios lenkų okupacijos, kurią visą man teko pergyventi Vilniuje ir viską patirti, turės visą eilę agitacinių organizacijų, kaip Straž Kresova, Związek Lodowoi Narodowoi, Związek Chrześcijskijanski ir daug kitų. Tos organizacijos turi daugybę pinigų, leidžia daug laikraščių, knygų, atsisaukimų, užlaiko daug savų agentų, jų tarpe ypač daug lenkų kunigų. Tie agentai išnaudoja bažnyčią, paverka atskirus valstiečius, varo smarkiausia agitaciją valstiečių tarpe, prižadėdami jiem baltus miltus, druską, cukrų ir visas gerybes, by tik jie visur

kiek tik gali šauktų, kad nori dėtis prie L-jos. Negalima sakyti, kad tie Lenkijos ir Lietuvos dvarininkų agentai neturėtų pasisekimo. Žmonės daug metų lenkų kunigų ir dvarininkų demoralizuoti dažnai pasiduoda jų įtakai. Pasiduoda tuo labiau, kad visai menką veikimą teapreikišk lietuvių organizacijos. Gyvenantieji kaime lietuviai inteligentai terorizuoti, areštuoti arba užmušti. Sistematingo, plataus organizavimo ir agitavimo darbo nebuvo labiausiai delei lėšų trukumo. Dabar prisiartino momentas, kuomet tas darbas būtinai turi prasidėti plačiai. Negalime mes sėdėti ir žiūrėti, ką lenkai daro su musų viengenciais. Turime, žinoma visokiais budais prieintis plebiscitui Vilniaus gubernijoje, bet turime ir parodyti, kad to krašto gyventojų dauguma trokštą buti Lietuvos pilieciais. Kad tas pasiekti, turime eiti tuo pačiu keliu, kaip ir lenkai, nevartojant tik nešvarių irankių. Prie jų agitaciją turime patatyti savo, prieš jų organizacijas turime tvirti savo, prieš jų laikrašcius ir atsisaukimus turime leisti savo vartojant vietines kafbas. Turime taip pat ir apnašiu budu veikti. Lenkai, esant da-gi jų kariuomenei nevarė agitacijos lenkų valdžios vardu arba Lenkijos partijų ir organiazacijų vardu, bet tvėrė vietines organizacijas pasiremiant vietiaiais gyventojais. Taip pat ir mes turime daryti. Maža naudos bus, jei mes ir vežiamais grusime į Vilniaus guberniją atsisaukimus, knygas ir laikrašcius, jei pirmiau nebusime pasirupinę surasti tarpe vietinių gyventojų tokių žmonių, kurie ten visą darbą rems. O tokių žmonių yra nemažai, daigi tarpe lenkiškai ir gudiškai kalbančių valstiečių. Tas man teko patirti organazuojant šią vasarą Vilniaus apygardos Valstiečių Sąjungą. Užėmus Vilnių Želigovskiuo darbas liko sustabdytas, veikti prie tokių aplinkybių truko ir žmonių ir lėšų. Dabar aplinkybės atsismaino. Pertrauktas darbas būtinai turi buti kuogereičiusiai vėl pradėtas. Steigiamoji Seimija ir Sajungos Centro Komitetas įgalioavo mane atvažiuoti Amerikon rasti paramą tam begalo svarbiam šiuo momentu darbui tarpe Amerikoje gyvenančių lietuvių. Lėšų tam darbui reikalinga begalo daug. Tas darbas šiuo momentu turi didžiausią valstybinę reikšmę ir tą darbą turėtų remti visi lietuviai. Pasiecti tikslas lengviausiai yra tveriant ir veikiant vardu Vilniaus apygardos Valstiečių Sąjungos — viena delto, kad tokia organizacija vietiniams valstiečiams labiausiai suprantama, ir prieinama, negalės, jie patys sau netikėti, — antra, kad Valstiečių Sąjungos nusistatymas yra palikti pilną laisvę tikybai ir kalbai ir paimti žemę iš lenkų dvarininkų be atlyginimo. Tų luzungų skelbimas ir

nepajudinta piršto del sukėlimo nors mažos dalies paskolos, — tai tuo daroma didelė skriauda Lietuvos Laisvės ir Lietuvos gynimo reikalams. Tokios atsakomybės minėtų kolonijų paskolos komitetai negali ant savęs imti. Pati visuomenė privalo daboti, kad į svarbiausius Lietuvos Respublikos reikalus nebutų žiurima šalnetai ir per pirštus. Tad šiuosmi kreipiame domę visų šių paskolos stočių komitetų ir kolonijos veikėjų abelnai, kad per šį gruodžio mėnesį panaudotų visas pastangas laisvės paskolos dalyke. Tenedleika nei vienos kolonijos, kuri ramiai ilsėtusi, kada visa Lietuva kruvina prakitą braukdama kovoja su tamsiomis lenkų imperializmo jėgomis.

Ne iš prievartos, bet liuosai valia dedame ant Lietuvos laisvės aukuro savo centūs ir savo darbą. Jei norime buti savo gimtojo krašto pilnateisiais pilieciais, jei norim Vilnium pasidžiaugti ir visą Lietuvą paliuosuoti iš lenkų okupacijos, — darbuokimės!

Lietuvos Misija.

primordymas faktais, kad neužimtoje Lietuvoje taip jau yra, žemė jau dalinama bežemioms ir mažažemiams, patrauks mianias musų sulenkėjusių viengenciu, dauguma visur beabejo bus už Lietuvą. Vilnius ir visa Vilniaus apygardos žemė turi buti musų ir bus, reikalinga tik pasiryžimo, darbo ir lėšų. Tą Vilniaus atvadavimo darbą beabejo parems Amerikos lietuviai.

Dr. D. Alseika. GERA NAUJŲ METŲ PRADŽIA.

Jei pradėsit naują metą gerai, tai ir baigsit gerai. Sveikata yra geriausias užtikrinimas prieš nepasėkmę, taigi, idant pradėt naują metą gerai, pasipirkit bonką Trinerio kariojo vyno nuo savo aptiekoariaus. Jo pasekmės buvo ispuodingai aprašytos laiške, kurį apturėjom 13 gruodžio, 1920 m., nuo p. Michael Ferezan, is Zelenople, Pa.: "Du metai atgal, anusų namas buvo tikras ligonbutis, pakol mes nepradėjom Trinerio Bitter Wine ir Trinerio Angelica. Bitter Tonic. Šios dvi gyduolės perkeitė viską. Mano žmona, kuri 1918 metais svėrė 120 svarų, dabar sveria 170 svarų, ir aš pats jaučiausi daug sveikiasnis ir linksmesnis; mano apetitas yra labai geras, ačiu Jumis ir Jusų gyduolėm." Tik keleta eilučių, bet jos daug ka išreiškia. žinoma, turit pirkt tikrą Trinerio Kartų Vyną — tas, kuris perka netikrus dalykus apsigauia patš save. — Jos Triner Co., 1333 — 45 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

LIETUVIŠKA DUONA geriausia visam miestė. Gera duona duoda žmogų gerai sveikata, sveikata geriausias turtas. Visi pirkitė nuo: LITHUANIAN R. R. CO., 40 LAMARTINE STREET Worcester, Mass.

MADAMĖ LASKEY. Ji apsaoko Ateiti, Praeiti ir Dabarti — teisingai. Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Duoda geriausius patarimus visokiouose reikaluose: meilėje, veiteivystėje, ginčouose ir taipgi nueina į namus ant pareikalavimo. Taipgi praneša savo draugam, kad jos užsiėmimo vieta likos atidaryta toj pačioj, ką pirmiau buvo prieš apsigirama. MADAMĖ LASKEY, 87 Pleasant St. apt viršaus Tel. Cedar 260

MOKYKLA ARMONIŲ GRAJIMO. Ir visokių striuninių instrumentų, bandžio, gitarų, džiudų ir balalaikų. Armonika grajiti išmokina į 24 valandas, 3 polkas, 1 valcių ir 1 kadrilių. OTTO TULOW, 15 Millbury st. Worcester, Mass. Pirk pas mus armonika, busi muzikantas trumpu laiku. M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata. Tyliai kenciančios. Daugelis moterų ir jaunų merginų kencia tyliai visokias negales ingimtas savo lyčiai. Tokios negalės paprastai apsireikiškia skausmais, strėnose, ūonuose, klubuose, šlaunyse ir žemutinėje pilvo dalyje, dažnais galvos skaudėjimais; jas meta karštūn ir šaltūn. SEVERA'S Regulator (Severos Regulatorius) yra tikras vaistas nuo tokių ligų, sutaisantis nereguliarumus, nuo kurių moterys ir merginos serga. Per ligus metus jis buvo geriausia dovana ir neš kuogeriausias pasekmes. Gauk jį pas savo aptiekininką. Žiūrėk, kad butų "SEVEROS". Kaina \$1.25 ir 5c mokesčių. W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

PIRMOS RUSIŠS KRIAUCIAI. Priimam užsakymtus ant moteriškų ir vyriškų drabužių; pataisome ir atnaujiname senus. Taipgi siuvame ir taisome kailinius. Patarnavimas sezoniskais. Darbą garantuojame. JUOZAS KAREVIČIUS CO. Custom Tailor Co., 30 Ward St., Worcester, Mass. Užziūrotojas J. Gill.

PASITAISYKITE DANTIŠ PIRM NEGU JIE PANAIKINS JUSŲ SVEIKATA. YRA daugelis žmonių, kurie ima gyduoles del atgavimo sveikatos, kuomet jų tikra nelaimė yra nuo dantų. DAUGIAU lietuvių atemas mane negu pas koki kitą dantistą Worcesterij.

Aš padirbu tvirtas auksines viršunes del dantų, kurios laiko amžinai. Aš esu ekspertas. Šimtai lietuvių gali pasakyti, kad aš padarau viską gerai. ATEIKITE ir duokite išvalyti savų dantis, tas pagelbės sučėdyti juos. Aš tikrai traukiu dantis be jokio skausmo. VISAS darbas yra gwarantuotas. DR. FREDERICK BROWN, 34 FRONT ST., (Next to Plaza Theatre) Atdaru vakarais.

SILPNI VYRAI IR MOTERIS. Tie, kurie nesveiki, silpni, nerviški, negali miegoti, neturi jokio patroskimo, negali dirbti arba pastilinksminti, vertytų imti ta stabėtiną gyduolę, vadinama NUGA-TONE. Nuga-Tone padarys jus stiprius, sveikus ir veikliūs. Ji išvaro nuodus iš jusų kuno ir jus jaučiatės kaip kitas žmogus. Nuga-Tone duoda jums gerą apetitą, yra labai gerai del pilvo ligos, negromullavimo, gazo pilvė ir viduriuogės, išputimo, surugusio pilvo, vemiančios tulzies, blogo kvapo, pabalusio liežuviu, menkos sveikatos ir kitų joms panašių ligų. Išsikirkite šitą žinutę, ir nusineškite į aptieką, gaukite bonką Nuga-Tone, imkite per kelias dienas, ir jeigu jus nebusite visiškai užganedintas, sugražinkite kas liko aptiekoriui ir atsimkite savo pinigūs. Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00.

PRIETVARAS. Yra didelė bėda kiekvienoje sunkioje ligoje, gimdantis dvasiška sloginima, susierzinima nerviskuma, akių silpnuma, atminties nustojimo, ir tt. Sulaiykite jį su abelnais nurodymais "LEPILKOS", garsaus vidurių specialisto gyduolių nuo kroniško vidurių užkietėjimo ir nuo to paeinančių ligų, kaip tai: —Nuo liguisto galvos skaudėjimo, nuo visokių šleikštumų, nuo apetto nustojimo, nuo liežuviu apdengimo pleve, nuo atsidiodandčio blogo kvapo, nuo vidurių nemalimo ir nuo aitrumo. Stebėtinos vidurių valitojos, kurios veikia be skausmo. Tos gyduolės veria savyje puikiausius vaistus, kokius tik pinigai ir gabumas gali pagaminti. Štūn šiama by kur aplaikius doleri. Pinigai gražinami, jei neuzganedintas. Anrašas:

LITHUANIAN PHARMACAL COMPANY. P.O. Box 1200, Waterbury Conn. (49—52). MYKOLAS BARAUSKAS. Mykolas Barauskas padėkavoja tiems, kurie duoda jam vežiojimo darbą: veža pelemis, perkrausto ir šiaip kas tik reikia perneštii.

1 Milton Court, Worcesterij. (51-52) Telefonas Park 507.

VARGINGAS KASULYS. Kimumas, gerklės kštenimas ir daug vyairiu ligų paeinančių nuo šalčio ir erzinimas gerkliniu issisakojimu, turi buti sustabdyti umai; kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų. Severo Kosulio Balzamas (pirmiau Severo Balsamas nuo Plauciu) jeigu imtas beatidėlojimo, prašalis nedorus pasekmes šalčio, palingins kosulę, nustabdys erzinimo ir prašalins daug kentėjimu. Priimnas del vartojimo vaikams ir augusems. Užlaikykite sava komodoi po ranką laikie ateinančiu žimos mėnesiu. Pardavinėtas aptiekose visur. Dvi mieras: 25 ir 50 centu. Severo naujas KALENDORIUS 1921 metu yra išliaitas. Gauk vieną musu naujų Kalendarium nuo sava aptiekoariaus. Yra duodamas dykai tiems, kurie paklaus. Jeigu negalutumite gauti sava vieti, raškykite pas mus ir idekite 2 c. paštos ženklą. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

RUFFLES "Ak, kaip man niekii galvoti! Išbandiuk visokius maipofanų, trikintikus, multierivius — ir viską tas niekio nepageleijo! Mus tu įlygiuoti, pletkoms. — Man piėle net darau!" MARE "No, tai kam tau kept be-reikalingas? Žiūrėk, kiek mano plianlon grasis, žveinuo ir dykii. O tai todėl, kad aš varioju RUFFLES!" Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvępiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausias pliankų ir odos sustiprintojis, but gražesnio už jįgų. blizgančiai groži. O kas gal smagesnio už cystä nūciežinį galvos odą? RUFFLES panaikina pleiskanai! Su-jomis nereikia keliu mėnesių galvos trynimo: dvieju ar triju dienu bėgyje RUFFLES pradės maizinti pleiskanos, o savaitės laikie jų jau nē žymės neliks! Paskui tik reitkaciais suvilgiant galvą su užtektiniu, kad pleiskanos neatsinaujintų. Nusipirkite šiąnakt RUFFLES bonkute aptiekoje. Kaštuos tik 5c., bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutes. Jei negausite jūsi aptiekoje, tai atsiūskite musus 75c. pašto markėmis, ir money order šitkiu adresu: RUFFLES F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

ISRADEJAI. Prisiūskite man modelį arba piešinį savų išvadimo išegzaminavimui. Išgykite mano išradimų knyguote vardu: "Patarimai Išradėjams" turią DOVANAI gausit. Marcin Labiner Patentų Advokatas (A. C.) 15 PARK ROW, NEW YORK Darbininko Draugas PAIN-EXPELLER Vaizduoklis užrog. S. V. Pat. Oloo. Garsus per daugiau kaip 50 metų. Tėmyk ikaro (Anekot) Vaidžaukll

Kelionė į Lietuvą ir atgal.

ALEKSANDA BUDREVIČIUS, Worcesterio lietuvis aptiekoris.

“Ar Amerikos valdžia daug bolševikų iškore?” paklausė načalninkas. Aš jam pasakiau, kad Amerikoje žmonės yra civilizuoti ir nekarsto žmonių, nurodydamas kaip pavyzdį Emma Goldman ir Berkmaną, kurie buvo gana pavojingi valdžiai, betgi jų nekore, tik davė kelionę į Rusiją.

Načalninkas paėmė telefoną ir pasisaukė Kapsuką ir per telefoną jam pareiškė, kad Amerikos žmogus nori jį mayti ir linkėjimus perduoti. Kapsukas liepė pas jį atsįsti.

Tada načalninkas davė man raštelį, kad galėčiau prieiti prie komisaro Kapsuko, nes be raštelio būtų labai sunku prie jo prieiti, mat jo užsiėmimas, matomai, buvo labai didelis ir labai daug žmonių laukė. Man atėjęs pas Kapsuką ir pasisveikinus, pasakiau savo reikimą ir pasikalbėjus 15 minutų, gavau nuo jo parašą del paso ir grįžau vėl pas načalninką, kuris užbaigė mano pasą ir galėjau sau keliauti į Dargužius. Iškeliąti buvo labai sunku, nes gelžkeliais traukiniai nėjo, arkliai irgi negalima gauti; reikėjo taisyti eiti pėsčiam. Po kelių dienų sutikau tris žmones nuo savo krašto ir nutariau eiti pėsčias su jais. Kelionė į Dargužius septynių mylių tolimo, todėl reikėjo išsirengti su našuliu ant pečių, kaip kad ir visi keliauninkai po Lietuvą pėsti keliauja.

Išėjom už Vilniaus ir atkeliavus prie Baltos Vokės upelio, 10 varstų nuo Vilniaus, ant kelio patiko mus tris raiti bolševikai kareiviai. “Kur einat ir ką nešat?” tuojaus užklausė. Mes pasakėm, kad pasus turim ir keliaujam į Dargužius. “Mums pasų nereikia; mums reikia žinoti tik, ką jūs nešat?” pasakė kareiviai. Tad turėjom našulius nusiimti ir parodyti. Pasakėm, kad einam pas saviškius, tai nešam biskį drapanų ir tt. “O mui, ar daug turite?” Mes turim tik po šmotą del savęs, atsakėm jiems. “Bet jeigu turėtumėte kiek daugiau, tai tikėkite, kad butume atėmę.” Bet matydami, kad mes jų labai nenusigandom, jie pradėjo klausinėti, kas girdėti Amerikoje ir pradėjo pasakoti, kad jiems karės labai įkirėjo ir nusiبدو.

Kur mus bolševikai kareiviai kratė, stovėjo neperdidelė ukė. Aš norėjau gerti, tad ir užėjau ten. Ukiniu kas tuojaus pradėjo klausinėti, ką kalba bolševikai. Matomai, tie žmonės bolševikų bijojo ir nežinodami, kas darosi po svieta, skubinau klausinėjo, kas kur girdėtis, nes pas juos nei laikraštis neateina, nei iškirtur jokių žinių negauna, išėjus kokias nors propagandos žinias jie nieko nežino, kas pasaulyje dedasi. Aš jiems pasakiau, kad bolševikai stovės ten tik iki 30 d. liepos, o pas kvi Vilniaus dalis prigulės prie Didžiosios Lietuvos.

Atsiveikinę su bolševikais, traukėme į kelionę jau su lengvesnėmis kojomis,

lyg praleidus koki sunkumą. Bet visgi jie su mumis nebloginai apsiėjo.

Toliaus savo kelionėje jau nebesutikom jokių kareivių, tik kartas nuo karto pėsčių žmogų, arba bevažiuojančių su nuvargusiu arklau. Pakelėse visur gyventojai daugiausia gudai, jų namai išrodo maždaug kaip kad ir pirmas, tik truksta gyvulių, niekur jų nesimatė, kaip senovėje galima buvo pamatyti.

Po penkių mylių kelionės pradėjo tėti ir artinosi 9 valanda vakaro. Buvome jau gerai pailsę, kada priėjo me Mačialių kaimą. Žadėjom eiti toliau, bet vienas iš draugų patarė, kad geriau apsinakvotume. Sako, kelionėje nežinia kas gal atsitikti, o ypatingai kada su mumis keliauja dar amerikietis. Todėl nutarėm prašyti ir naktynę. Vienas iš mūsų draugų turėjo pažįstamą ukininką Mačialių kaimą ir sako: “Eikime pas Uždavinį ir pernakvosim.” Žmonės jau buvo namuose aptykę. Priėjo prie lango ir pradėjo šaukti: “Dėdule, dėdule, priimkite ant nakvynės.” Iš stubos atsiliespė balsas: “Kas čia?” “Aš, Aukštuolis iš Dargužių, Budrevičius iš Amerikos ir dar pora draugų.”

Kartą įsigavę į vidų pasiprašėm ir valgyti. Netrukus buvo ir bulvių šuntintų ir pieno, taip kad, rodos, tokios vakarienės niekad nebuvom gavę. Prie vakarienės prasidėjo ir visokios kalbos apie vietinį gyvenimą. Ukininkas pareiškė, kaip jis mano apie bolševikus. Sako: “O, tegul juos ir velniai su jų parėdku! Jie mano, kad aš dirbsiu akis išvertęs ant savo ukės, o jie ateis ir dalinsis su manimi mano javais.” Matomai jis bolševikam nelabai pritarė. Bet jis nebloginai dar gyvenon, turėjo savo penkias karves, du arkliai ir mažesnių gyvulių.

Kelėmės kaip 5 val. iš ryto, gerai pamiegoję ant šieno. Šuva pradėjo loti ir ukininkas duris atidarė. Pasiėmėm savo našulius ir vėl kelionę.

Ant aštuonių jau pribuvom į Dargužius. Kaimas atrodė neblogai, ypatingai vasaros laikui. Kadangi man reikėjo sukstis į savo namus, tai atsiveikinom su draugais ir nuėjom kas sau. Priėjau prie savo namų vardidelė ukė. Aš norėjau gerti, tad ir užėjau ten. Ukiniu kas tuojaus pradėjo klausinėti, ką kalba bolševikai. Matomai, tie žmonės bolševikų bijojo ir nežinodami, kas darosi po svieta, skubinau klausinėjo, kas kur girdėtis, nes pas juos nei laikraštis neateina, nei iškirtur jokių žinių negauna, išėjus kokias nors propagandos žinias jie nieko nežino, kas pasaulyje dedasi. Aš jiems pasakiau, kad bolševikai stovės ten tik iki 30 d. liepos, o pas kvi Vilniaus dalis prigulės prie Didžiosios Lietuvos.

Atsiveikinę su bolševikais, traukėme į kelionę jau su lengvesnėmis kojomis,

rio sunus yra Waterbury. Conn. Pribuvo Jonas Budrevičius ir klausė apie savo vaikus, kurie gyvena Brooklyne, N. Y. ir Philadelphia, Pa. Uk. Bebravičius klausė apie savo vaikus Amerikoje. Uk. Marijona Uždavinienė klausė apie dukterį savo, kuri yra Bostonė. Uk. Petras Aleksa klausė apie savo vaikus iš W. Lynn, Mass.

Taip daugelis kitų žmonių atsilankė ir klausinėjo apie savuosius Amerikoje ir pasakojo savo skurdų gyvenimą po priešų valdžiomis. Bėdavojo labai, kad atskirti nuo svieta, negauna nei lietuviškų laikraščių ir nežino kas darosi pasaulyje. Jų vis didžiausias noras ir lūkestis, kada jie galės susivienyti su Didžiąja Lietuva ir jaustis po saviškių valdžia. (Bus daugiau.)

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.

Gerbiamas Redaktorium!

Jūsų gerb. “Amerikos Lietuvis” 50 num. tilpo korespondencija iš New Yorko apie A.L.T.S. Seimą. Ramė ir sako: “Delegatas” nieko rimto neparašė ką gero seimam yra atlikęs, bet gana daug šmeižtų yra prirašęs ant manęs, todėl meldžiu ir man porą žodžių pasakyti.

Delegatas, kaipp kuopos atstovas ir save gerbiantis, privalo organizacijos reikaluose rašyti į organą, ypatingai, kada smerkia vieną C. V. narį ir net išneša nepasitikėjimą juomi. Skelbti tai pašalinime laikraštyje nėra senso ir tas jokios nauodos organizacijai negali duoti. Iš to tik pasirodo, kad pas mus nėra disciplinos patobų narių tarpe, diskredituojama politinė organizacija. Man mažai apėina, kad Delegatas tarkuoja mano asmenį, bet man daugiau apėina A.L.T.S. partijos organizacija, jos likimas ir todėl aš buvau įteikęs seimui savo resignaciją, kuri skambėjo šitaip:

“Aš, žemiaus pasirašęs, apreiškiu VII seimui ir jo delegatams, kad nors esu visuotinu balsavimu išrinktas Sekretoriumi ir Administratoriumi, meldžiu mane paliuosuoti nuo pareigų viršminto vietos, nes iš 11 kuopos bei Pr. Tiškino esu patyres nepasiganėdinamą mano darbu, ir propaganda yra skleidžiama po kitas kuopas, todėl gali pakeikti mūsų organizaciją. Užtai aš atsistatenuo Administratoriaus vietos. M. J. Damijonaitis.”

Seimas nepriėmė mano resignacijos, turėjau pasiimti ją atgal. Visai nesmeižiau Conn. valstijos kuopų nei kitų, kaip korespondentas bandu įkalbėti. Gal buti, kad pats Delegatas nori užimti šią vietą, taigi ji liuos, — aš resignaciją įteikiu gerb. A.L.T.S. Pirmininkui gruodžio 9 d. ir nuo sausio 1d. pasitraukiu visai iš “Sandaros” Administracijos.

Su prigulėnčia pagarba, M. J. Damijonaitis.

Gruodžio 3 d. 1920.

Didžiai Gerbiama Redakcija. Nuolankiai prašome Tamstą įdėti į savo gerbiama laikrašty sekantį pajieškojimą:

Vargo prispausta našlė Antanina Sakalauskienė, iš Pentiškių kaimo, Griškabudžio valsčiaus, Šakių apskr. čio didžiai susirupinusi delėdingimo užsieny j os dviejų sunų nuo pirmojo vyro Vinco ir Bronio Jasiukinų, kurie jau 20 metų kaip yra išėję svetur. Broniaus adresas buvęs: 312 Fifth avenue, New York, o Vinco: 178, K. Demos Beldau, Wishaw Eriuiuk, Slotland (?).

Visų, kurie šit-tą žino apie minėtus vyrus, prašome skubotai mums pranešiti sekanti adresu: Lithuanian Legation, 10, Palace Gate, Kensington, W. 8. London.

Su augšta pagarba, M. Rabinavičius, Atstovybės Sekr.

KALĖDŲ DOVANA. (Vaidzdelis.)

Gražūs vakaras. Miesto gatvės virte verda žmonėmis. Visi bėga, visi skuba, tarytum juos kas vaiko. Norėdamas paskubėti, tai ir nemanyk pereiti šaligatviu, nes papuolęs į “storų kumučių” tarpą niekuomet neišspruksi. O jau tos krautuves! Išpuošti langai su įvairiais vairovaisiais daiktai, tik traukia, tik vylioja akį praeivio. Vargšas dolaris praeivio kišenėje tik virpa, tik dreba, numanydamas pavojų ant kiekvieno žingsnio. Čia langas apgultas storų “kumučių”, kurios tariasi, ginčijasi ką vaikams nupirkti. Čia vėlei žiedai, deimantai, auksas spindi. Būrys jaunų mergaičių, tarytum prikalto tenai, — nei su virvute nenuvėsi šalim.

“Žiūrėk, žiūrėk! Tas žiedas tenai... kokis didelis žiedmantas!... Ak, kad tai mano Algirdukas man tokį nupirkty!... Dievuliau, ką aš daryčiau?...” Linksmai kalbėjo graži geltonplaukė.

“Tas man visai nepatinka... Labai paprastas... O... o... jau matau, matau! Matote tą tenai, šone... Mano Petrukas šakė tokį nupirkty...” Kalbėjo kita, didžiudamos.

“E! nei jūs gausit, nei ką, nesidžiaugkit veltu!” Barėsi trumpanosė Katrytė.

Tuoį kila ginčas. Dėdė, pastebėjęs tai, garsiai nusijuokė, tarėdamas:

“Mergaitės, nesimūskit.” Būrys vaikūni, eidami pro šalį, sunkiai atsiduso. Be abejonės lengvai galėjo išpėti, ką jie pamanė savo širdyse. Ten senukas šypsojosi, žiūrėdamas į šilkines, permatomas kojines; kurios buvo moterų drapanų krautuves lange.

“Na, kasžin ką mano bobai apie mane pasakytų, kad aš jai porą nupirkčiau?” “Šnabždėjo pats sau senukas.

O tenai, ant kampo, dvi moterėlės jau matomai gerai pagyvenusios, sustojusios prie lango, kur įvairių cigarių ir tabokų prikrauta, diskusavo ką savo seniems nupirkti.

“Smilko, smilko tą pypkę per dienas ir per naktis. Nupirkisu dėžutę cigarų, nors laike švenčių parukys ką nors žmoniškesnio.” Tarė viena iš jų.

“Ak, kad jisai niekuomet nesulauktų, mat, pirkčiau aš jam tokius nuodus!” Atsovė kita.

Gi čia vėlei keli jaunuoliai galvas suka, ką čia savo meilūžems nupirkti.

“Nenupirkis nieko, tai ir nemanyk pasirodyti arba į namus nueiti. Tuoį rasi kitą savo vietoje “besisvečiuojant,” o tau duris dar parodys.” Dejavo Kazys Ilganosis.

“Sakau, žmogus turi tautiškai net pabadauti ar be kokių pavaiškėti, o be Kalėdų dovanų jau neišsukuksi.” Tvirtino Juozas, cigaretą rudydamas ir dumus per nosį leisdamas.

Vienų žodžiu, visas miestas buvo paskepęs prieš kalėdinę atmosferą:

Šioje bangoje kalėdinių pirkejų blaškėsi ir didvyris musų apysakas—Vincas Protulis. Tai buvo jaunąs vaikas, švariai apsirengęs, išlėto pasisupojančiai vaikščiojās, — grynai lietuviškas tipas. Ir jisai galvą suko, rupinosi ką savo Marytei padovanoti. Prie vieno lango pastovės, pastudijuos prekes, prie kito ir taip apėjo beveik visas didesnes gatves su didesnėm krautuovėm. Daugias laiko praleido prie auksinių daiktų krautuvių langų. Mat, jam Marytė užsiminė dar pereitose Kalėdose, kad laukianti ką nors geresnio, “žibančio”—auksinio. Mylėjo jisai labai Marytę ir del jos niekas nebuvo pergera. Del jos jisai nieko nesigailėjo, nes kurią dieną manė paimti ją sau už gyvenimo drauge.

Nužiūrėjęs viename iange kažką, įėjo krautuven, kuri buvo pilnutėlė žmonių. Pastovėjo tenai geroką valandą dairydamasis aplink, bet kadangi nei vienas pardavėjas nepasisukubino pas jį su patastavimu, Vincas pradėjo nerimauti ir lupas judinti, kas liudijo, jog jisai pyksta ant pardavėjų už neatkreipimą atydos. Dar valandukę pastovėjęs, tikrai supykęs tarė sau pusbalsiai, apleidamas krautuve:

“Vadinasi, kad aš neišrodau ant pono, tai ant manęs ir atydos neatkreipia žioplai. Užtai aš ilgai nelauksiu!...”

Vienas iš pardavėjų, patėmijęs Vinčą išeinant, užklausė:

“Ką tamstos, norėjote?” Bet Vincas, ironiškai susijuokęs, atsakė:

“O, nieko! Tik taji užbėgau valandukę lakio turėdamas jus aplankyti.”

“Pardavėjas išlydėjo Vinčą negražiū žvilgsniu.

Atsidūręs vėlei ant gatvės, Vincas nutarė atidėti pirmąją dovaną kitam kartui tikėdamas, kada nebus pardavėjai taip užimti.

Neilgai trukus Vincas sugrįžo savo kambarin, nusirengė, užsirakė cigaretą ir ramiai atsisėdęs ant supnojančios kėdės pradėjo vartyti laikraščius. Visus atmetęs šonon, įdomiai ėmė skaityti “Karys”, kuris ką tik buvo prisiųstas iš Lietuvos. Daug, daug jisai tenai rado įdomaus: čia aiškiai nupieštas Lietuvos armijos narsumas kovoje už neprigulmę; tenai surašas žuvusių guli-

čių ligonbučiuose; tenai vėlei eina didelis darbas apsi-gynimo nuo priešų, — Šaulių Sąjungos; tenai nupieštas pasisventimas ir patriotizmas visos Lietuvos visuomenės, stovinčios kantriai užpakalyje tautos apsigynėjų. Arba štai vėlei valdžios atsišaukimas į piliečius remti ir pagelbėti tėvynei apsiginti nuo užpuoliku, — kas kardu, kas žodžiu, kas raštu, kas pinigais....

Tą viską skaitydamas, Vincas giliai užsimastė ir savo mintimis nuskrudo tenoli už jurių, gimtinių kampelin. Po ilgokos pauzos, kalbėjo sau:

“Mes amerikiečiai čia sau galvas sukame, ką čia vienas kitam ant Kalėdų padovanosim, kur ir kaip linksmau laiką praleisim, o ten už jurių mūsų broliai galvoja, naktis nemiega, kaip čia savo Tėvynę apgynti nuo priešų.”

“Kokios gi jusų Kalėdos bus?” užklausė savęs Vincas. “Kuomet mes linksminsimės, pinigūs švaistysim niekam, kad save ir kitus užgančinti kuopuikiausiais, tuomet mūsų broliai ant karo lauko kraują lies, šalį kentės, alks ir skurs, kad mums kurią dieną tenai būtų gerai gyventi.”

Dar valandą galvojo, pasto-kui paško kalbėdamas:

“Kitaip ir negalima! Negalim mes buti tokiais savamyliais!...” Dar valandukę ir Vincas jau vėlei traukė gatve pačiu link. Tenai išpirko “Money Order” ant penkiasdešimts dolarių vandan Lietuvos Mišijos, įdėjo vokan su prierašu, kuris šiaip skambėjo:

“Gerbiami Tamstos: Mālonėkit tuos pinigūs tuoį pa siųsti Lietuvon, Šaulių Sąjungai, kaipo Kalėdų dovaną.

Su pagarba, Vincas Protulis.”

Įmetęs laišką dėžėn, Vincas grįžo namon bent kiek linksmesnis.

Sugrįžęs namon vaikščiojo iš vieno kampo kitan ir mastė. Jam rūpėjo Marytė “Jeigu aš jai neduosiu didesnės dovanos, negu peraitas Kalėdas, ji užpyks ant manęs ir nenorės su manim daugiau draugauti.” Svartos sau Vincas.

Pagaliaus priėjo prie išvedimo:

“Nupirkisu dėžę saldainių ir gražų atvirlaiškį ir pasiųsiu. Jeigu supyks, paaiškinsiu dalyką, kad neišsigalėjau, nes jaučiau sau už priedermę padaryti stambesnę dovaną tėvynės gynėjams. Jeigu nenorės to suprašti ir neatjau, lai sau žinosi. Man Tėvynė yra brangi, tađ ir lietuvis ar lietuvaite, kurie negerbia jos negali su manim draugauti. Todėl ir Marytė lai nesvajoje jai tapti mano gyvenimo drauge, jeigu neatjau Lietuvos reikalų.”

Tą iškalbėjęs sau, pamastė valandėlę dar ir paskui patvirtino:

“Taip ir padarysiu. Kitiokio išėjimo neturiu.” Vidurnaktis. Vincas sėnau jau gulį, bet dar nemiega. Bando sau persistatyti ką Marytė į tai pasakys. Jis ją atvirai mylėjo ir jeigu ji

pamestų Vinčą, jis jai praradęs daug, daug la savo gyvenime.

B. M.

IS KUR KILO KALĖDŲ PAPROČIAI.

Kalėdų sezonas prana bei atšaukia keistus papročius, kurie gyvavo senai, prieš krikščionybės įvedimą Vokietijoje — ir nuo jų nuo jų vaidly mes gavome tokius papročius, kaip idymas namų bei bažnyčių žaliuymais. Viduryje žomos vaidylos išsintinėda žalias šakeles medelių tarp žmonių, priminti jiems, kejar laikas iškaišyti savo mums žaliomis šakomis, kęgiurių dvasios galėtų juda pasisilepti ir apsisaugoti šalčio, tuom pačiu kartu saugodamos tą namą nuo laimiu.

Dygiojo aržuolo uogaitėgi turėjo galę, ypač kuomet į vainikus, pamičiū vainiką. Kad upata, užvainiką ir išėjū, į tamsią vietą, angelus ir dvasias po orą, ir da kalėdines giesmes ryvulus klaipiančiančius garbei.

Olandija, turėrienią iš gražiausių papročiu. Kučių vainėjimui žvaigždėse, visi jaunikaiciai ka savo miesteliuose per tamsias gatves šviesią žvaigždę; visi nes išeiina pasitikt juos luoda nešėjam “Betliejus žvaigždės” aukas del neturtingųjų.

Septynias dienas priedaujus metus kinai garbin savo “Kukrios Dievaitę”, prirengdami visokius saldumynus, kuriais ištepa jo burną. Vėliau jie sudegina ir pasiuncia jį karietoj rines ir dumų pasitarti su karalium dangiškiu palociaus. Jo burna ištepama saldymonais, kad jis kalbėtų tik sališius žodžius, arba kad jo upos sukibtų ir jis negalėtų perdaug kalbėti.

Dalinimas kalėdinių dovanų paeina ne nuo to, kad tris karaliai nešė auksą ir šidabro dovanas šventam Kūdikieliui, kaip daugelis tiki, bet nuo kito seno papročio. “Kuomet laivai plaukda į kitas svetimas šalis apie Kalėdas, kunigai iteikdavo skrynius dovanų del neturingųjų tos šalies. Skrynios buvo atidarytos ant Kalėdų ir mišios buvo užsakytos už jas upatas, kurios suteikė dovanas. Nuo to tai paeina aprotris dalinėjimo kalėdinių dovanų.

J.

DEPORTAVO KOMUNISTUS.

New Yorkas. — Pereitą ketvergą tapo deportuoti iš Suvienuytų Valstijų 24 komunistai, kuriuos išvežė į Sovietų Rusiją laivu Imperator. Tą dieną sukako lygiai metai, kaip iš Suv. Valst. buvo deportuotas pirmasis burrys komunistų, tarp kurių buvo Emma Goldman ir Alexander Berkman, kuriuos išvežė laivu Buford.

VIETOS ŽINIOS

no. Todel kila savaime klausimas, ar vertėtų Lietuvos Sunų Draugijai kviesiti tokius kalbėtojus, kurie patys nežino apie ką kalba? Nes L.S.D., tai nėra kokia komunistiška draugijėlė, kurijoje galima "revoliucijas" kelti. G—s.

S.L.A. 57 KP. KNYGYNAS AUGA.

Laikė Kalėdų atsirado žmonių, kurie gana gausiai aukavo steigiamam knygynui kaip pinigais, taip ir knygomis. Iki pastarųjų dienų steigiamojo knygyno turtas siekia jau virš \$400.31.

31 d. gruodžio, 1920 m., bus komisijos ir komiteto susirinkimas apsvarytumui, kokių būdu būtų galima kuogreicičiausia tą knygyną atidaryti.

Todel gerbiamieji Worcesteriečiai nepamirškite prie pirmos progos paremti šio knygyno, iš kurio jūs patys turėsite naudą.

Knygyno Kom. Narys.

PUIKUS KONCERTAS.

Nedėlio, 2 d. sausio, 1921 m., 7:30 val. vakarė, A.O.H. salėje, Trumbull st., įvyks "Aido" choro rengiamas koncertas, kurio programos išpildyme dalyvaus "Aido" choras, po vadovyste p. John Dirvelio, p-lė Izabelė Avietėnaitė, p. S. Turskis, p. J. Karsokienė, oktetas ir stygų orkestra.

Kviečia atsilankyti visus Worcesterio lietuvius, nes tai bus vienas iš puikiųjų koncertų.

Rengėjai.

NORĖJO ĮLYSTI PER LANGĄ.

Frank Novitske, 20 Harrison st., 27 d. gruodžio pranešė policijai, jog nedėlios rytą kažkas norėjo įlysti per langą į jo butą. Kuomet jis atsikėlęs iš lovos ir priėjęs prie lango, tuomet nepažįstamas žmogus nubėgęs nuo lango šalin ir kažin kur dingo.

Buvęs.

NORI PADARYTI SUTARTĮ.

Washingtonas. — Pasak Carter Field, čia pastaromis dienomis buvo vedamos neoficialės ir neformalės derybos tuo tikslu, kad sudaryti šokią tokią veikiančią sutartį tarp Suvienytų Valstijų ir Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos ir Pietų Afrikos palaikymui bendro fronto prieš japonų imigraciją.

PAVOGĖ LAIKRODELĮ.

Joseph Babick, 33 Millbury st., pranešė vietos policijai, jog tula moteriškė pavogė nuo jo per Kalėdas laikrodėlį. Policija padarė pas tą moteriškė kratą, tačiau tas laikrodėlio nesurado. Pasak policijos, Juozas prisipažino, jog jis Kalėdų šventės praleidęs labai linksmai, bet neįsimintį, todėl labai galimas dalykas, kad kas nors kitas jo laikrodėlį nusinešė.

GAVO ATLYGINIMĄ UŽ SUŽEIDIMĄ.

Annie Gringas, jauna mergaitė, kurią sužeidė Anderson & Patterson automobily 30 d. birželio, 1918 m. sulig aukš. teismo nuosprendžio turi gauti už sužeidimą \$1,750 atlyginimo.

SUSIRINKIMAI.

S.L.A. 57 kp. susirinkimas atsibus 2 d. sausio, 1921 m., 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Visi nariai būtina atitekti, nes tai bus vienas iš svarbiausių susirinkimų ir reikės aptarti daug naujų reikalų.

Pirm. P. A. Dėdynas.

Lietuvos Sunų Draugijos susirinkimas atsibus 3 d. sausio, 1921 m., 8 val. vakarė, Lietuvių svetainėje. Malonėkite visi nariai dalyvaudami šiame susirinkime, idant galėtume visi bendrai apsvarstyti draugijos reikalus.

Pirm. P. A. Dėdynas.

METINIS SUSIRINKIMAS

A.L.T.S. kuopos metinis susirinkimas atsibus nedėlio, 2 d. sausio, 1921 m., 10 val. ryte, "Aušrelės" kambaryse, 83 Green st. Labai svarbu, kad visi nariai būtų. Valdyba.

AUKA LIETUVOS ŠAULIAMS.

Gruodžio 4 d., 1920 m., laikytame metiniame Šv. Jurgio Draugijos susirinkime nutarta paaukauti Lietuvos šauliams \$50.00, kurie liko pasiūsti per Lietuvos Misiją.

Šv. Jurgio Draugija iki šiol nenuilstančiai dirbo Lietuvos labui ir toliau žada darbuotis.

Šiam susirinkime buvo renkama ateinantiems metams draugijos valdyba, kurią įeina šios ypatos: pirm. — Antanas Dailyda, — A. A. Ciginas, Izidin, — A. Silelė, maršalka — J. Miceckas. Kita dalis valdybos renkama ant pusės metų. A. Dailyda.

ATSKAITA.

Draugijos Lietuvai šelpti pilna atskaita nuo jos įkurtimo rugsėjo mėn. 1919 m. iki gruodžio 1 d., 1920 m. Įplaukimai buvo sekančios:

Vieniuolikos Draugijų suaukauta \$672.00.

Įstojimas pavienių narių \$411.00.

Koncertų ir prakalbų pelnas \$3,332.38.

Smulkių aukų lėšų fondas \$28.88.

Viso \$4,943.97.

Išleidimai:

Pasiūsta į Lietuvą Raulonajam Kryžiui sekančios sumos:

Spalį 5 d., 1919 m. \$720.70

Lapkričio 30 dieną, 1920 m. \$850.00.

Gegužės 31 d. 1920 metais \$950.00.

Lapkričio 10 dieną, 1920 m. \$850.00.

Išėmimas čarterio, spaulos darbai, knygos ir kitos smulkios išlaidos \$130.89.

Viso \$4,851.59.

Pas kasierių lieka \$9,238.00. (Pasirašo) Kasos Globėjai:

S. J. Purvinskas,

Motiejus Sčuka,

Izidin. Antanas Bernota,

Raštin. Jonas Endzelis.

Bangos, Me. — Staigus temperatūros kritimas žemyn apsiereiškęs per Kalėdas užsaldė Bangoro prielauką ir, tur buti, uždarė kelius visiems laivams ant viso se-

zono. Tie laivai, kurie vežė iš šio miesto prielauką anglius, dabar turės iškrauti juos Bucksporte arba Searsporte.

KIEK JAPONIJA TURI GYVENTOJŲ.

Tokio. — Neseniai užbaigtas cenzas išskėlė aikštėn tą faktą, jog Japonijoje yra virš milijonu gyventojų mažiau, negu kad pirmiau buvo tikima. Viso Japonijos imperijoje gyventojų yra 77,007,000, iš kurių 55,960,000 gyvena Japonijoje ir 17,284,000 Korejoje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Pasvaliečiui, Naugatuck, Conn. — Tamstos straipsnelio, kuriame agituojate už Lietuvos Laisvės Paskolos bonus, negalime sunaudoti delto, kad labai silpnai parašytas. Patį skaitykite ir kitoms patarkite skaityti kalbamuoju reikalaušioms Lietuvos Misijos straipsnius.

M. J. Damijonaitis, So. Boston, Mass. — Tamstos "Laiško į Redakciją" delei stokos vietos negalėjome įdėti į pereiną "Amerikos Lietuvis" num., todėl dedame į šį.

B. M. ir J., Worcester, Mass. — Nors Tamstų rasteliai buvo paskirti pereinam "Amerikos Lietuvis" num., tačiau delei stokos vietos buvome priversti juos palikti šiam numeriu. Atsiprašome.

M. V., Hartford, Conn. — Tai, ką Tamsta prisuntėte, yra ne žinia, bet paskelbimas. Nedėsimė. Siųskite mums žinių.

KEPURIŲ BĀLIUS!

L.D.D. rengia kepurių balių 1-ą dieną sausio-Jan. 1921 m., Lietuvių svetainėje. Lietuvos Dukteris skiria dvi gražiausias dovanių tiems, kurie turės gražiausias kepurės. Rengėjai.

Pajieškau Mgdės Strimaitienės, paeina iš Žandėlių kaimo, Griškabudžio parapijos. Pirm gyvenė Brooklyn, o dabar nežinau kur. Meldžiui atsiuokti į sekantį antrašą: Petronė Plynna, Box 364, Plentywood, Montana. (52-1)

Pajieškau savo vyro ir savo brolio, vyro vardas Petras Konstantinavičius, brolis Aleksandra Daraškevičius, abudu paeina iš Vilniaus rėdybos, Trakų apskr. Jezno valsčiaus, kaimo Verbiliškių. Vyras seniau gyveno 270 Sweetland st., Duryea, Pa., brolis gyveno 1543 Augusta st., Chicago, Ill. Turiu labai svarbų reikalą ir labai meldžiui abiejų atsiuokti, aš labai laukiu.

Monisė Konstantinavičienė, Verbiliškių kaimas, Jezno valsčius, Alytaus apskr. čio, Lithuania.

Pajieškau Petro ir Vaelovo Venckų iš Lietuvos, iš Staminų kaimo. Jau 25 metai kaip Amerike. Pirmiaai gyveno Chicagoje, o dabar nežinau kur. Meldžiui, kad jis pats arba kas apie jį ką žinote, pranešti ant sekantio adreso, busių labai dėkingas.

F. Jankauskas, 27 Sigel st., Worcester, Mass. (52-21)

Kaip Sumažinti Pragyvenimo Lėšas.

Gal nevienas iš skaitytojų nesyrk pamislįojote, kad išradus būdą kaip sumažinti pragyvenimo lėšas ir sutaupinti daugiau savo sunkiai uždirbtų pinigų, bet nepriejote prie galutinio išrisimo to klausimo, nes pavieniai ypatai negalima to padaryti. Matydami tą svarbų klausimą, lietuviški visuomenės veikėjai ir ekonomistai pradėjo tyrinėti, idant išradus būdą kaip sumažinti pragyvenimo lėšas tarpe lietuvių, gyvenančių Amerikoje, ir prieiti prie sekancio išvedimo: jog vientėlis budas sumažinti pragyvenimo lėšas, istejiant nacionalia organizaciją del vedimo pirklybos kooperatyviu budu, ir su tuom tikslu susitvėfe didžiajame New Yorke nauja Lietuviške Bendrovė po vardu "Industrial Trading Corporation" (Industrial ir Pirklybos Bendrovė), ant sumos \$1,000,000. Šios Bendrovės generalis tikslas yra: vesti pirklyba tarpe lietuvių Amerikoje, kooperatyviu budu, perkant tavorus (prekes), kaip tai: "Dry goods, groceries" ir tt., tiesiog iš dirbtuvės ir išdalinant šerininkams daug pigiau negu dabar mokame pirkdami iš "retail" krautuviu. Taipgi steigti reikalingas dirbtuves Lietuvoje, taip greitai kaip bus praktiška galima ir kaip bus sukelta užtektinai kapitalo. Į šią Bendrovę įeina daug pastoviu profesionalu, pramomininku ir visuomenišku veikėju, ir nekuriuose kolonijose jau organizuojasi šerininke kuopos. Ekonomistas K. Labanas yra išrinktas užveidėtoju (manager) ir yra kompetentiškas tą darbą pasekmingai atlikti; yra baigęs sekancıus kursus: Komercijos, Industrijos, Banking ir Financing, Importo

ir Eksporto ir abelnos pirklybos; turintis platų patyrimą įvairiose šakose industrijos, pramonės ir pirklybos; yra dirbęs Wholesale ir Retail Departamentinose krautuvelyse ir turintis patyrimą kooperatyviame veikime. Ši Bendrovė yra bepartvyvė BIZNIO organizacija ir kiekviena ypata gali į ją priklausyti, nežiurint tikėjimiskių ar politiškų pažvalgu. Šios Bendrovės šėrai parsiduoda po \$10.00 vienas, bet kožna ypata privalo pirkti nemažiau kaip 5 šėrus. Su užsirasymu šėry aplikantas gali įmokėti visų sumą (cash), arba nemažiau kaip dvidešimtą nuošimtį užsirasytos sumos, o likusius privalo išmokėti pasižadėtame laike. Taipgi, jeigu norite pagerinti sau ateitį ir sutaupyti daugiau savo sunkiai uždirbtų pinigų, jeigu norite prisidėti prie pagerinimo ir palengvinimo Lietuvių gyvenimo, sumažinant pragyvenimo lėšas, kooperatyviu budu, jeigu norite prisidėti prie pagerinimo Lietuvos ekonominio padėjimo, steigiant dirbtuves ir platinant pirklyba Lietuvoje, tai užsirasykite šios Bendrovės šėry už tiek kiek salygos paveltija, o įdėti pinigai į šią Bendrovę, atneš daug geresnij nuošimtij negu Bankoje laikant, ir sutappysite kas metas daug pinigų, pirkdami per šią Bendrovę visus pragyvenimo reikmenis pigiau negu kur kitur. Taipgi šį Bendrovę reikalauja daug agentų ir organizatorių visose Lietuviškosse kolonijose, del pardavinėjimo šėry ir bernizavimo šerininuku kuopu. Del platesniu informacijų atsišaukite po sekancıu antrašu: INDUSTRIAL TRADING CORPORATION, 99 Nassau St., New York, N. Y.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA. 316 MAIN STREET TURTAS — \$20,000,000. Įdėjimai eina ant intereso pirmą biziñį dieną kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdien nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DR. TESSMER, Dentistas. Saugus dantių taisytojas už priemamą kainą. 306 Main St. Worcestery. Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val.

Tel. Park 7761. Dr. F. Matulaitis 17 Millbury St. Worcestery. Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėliomis nuo 1-3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS, 175 Green St., Worcestery. Office Hours: 9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M. 7 to 9 P.M. Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS, Dailydė-staliorius. Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyimo namų. Taipgi taiso ir dailina namų ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dalydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu— 15 MILLBURY ST., Telefonas 8177. Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER, Lietuvos Advokatas. 406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA VIENINTELĖ ATSAKOMA AGENTURA. Daugelis dabar pradėjo agentauti, bet nežino, kad agentauti tai reikia valdžios tiesos turėti, reikia kaucijos, reikia laisvių valstijos. Mes turime viską ir tik pas mus verta visiems kreiptis su sifkartėmis ir pinigų siuntimu. M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

CUNARD LINE. S. S. SAXONIA 14,300 TONU, ISPLAUKS SAUSIO (JAN.) 22 DIENĄ. 2-tros klesos kaina ..... \$180.00 3-čios klesos kaina ..... \$125.00 \$5.00 Karės Takas. DIDZIAUSI GARLAIVIAI TIESIOG I HAMBURGA. 3-čios klesos kaina į Eitkunas per Hamburgą. \$130.40, pridedant karės taksas \$5.00. Yra agentas jusų mieste. Didžiausias laivas į Hamburgą.

Labų Dienų! Visi pirkite tikro bičių medaus, viedrukuose po 5 svarus \$1.75. Viedrukuose po 12 svarų \$4.00. Błekėse po 30 sv. \$10.00 ir błekėse po 60 svarų \$17.00. Tikras medus. Pirmos rusies smetonos sviestas, 61c. svaras. Seimyniška — Bulgariška arbata gydymui užkietėjusiu viduriu, didelis pakelis \$1.15. Užriausios mašinėlės rašymui laiškų, nuo \$25.00 aukštyn (klaudami ko nors, įdėkite atsakymu 2c. marke). Gaunama tas viskas tik pas: Y. S. JOKUBYNAS, Box 582, HART, MICH.

Jusų Silpni Nervai, Skystas Kraujas ir Nusilpnėjimas Kuno reikalauja Nuga-Tone. puikius gyduoles kurios augina turtingą Raudoną Kraują, Stiprius, Nuolatinis Nervus ir Sveikus Vyruis ir Moteris. Nėra kita gyduolia lygiu Nuga-Tone, nevienos "nėra taip gerai" nevienos neduoda tokių rezultatų kaip šios. Tais yra labai lengvai išsikimama todėl, kad Nuga-Tone yra sudėta iš sudėtinų aštuonių brangių gyduoliu, kurios yra vartuojamos ir rekomenduojamos geriausių pasaulij gydytoju. Taip, jūs gaunate atituncis gydylis už vieną kainą. Nuga-Tone turi savyje daug Fosforo reikalingo nervams ir Okelezes, kraujui. Be stiprių nuolatiniu nervu ir raudono krauju jus negalit tikėtis geros svicatos ir didaus givenuimo. Kiekviena dalis ir veikimas kuno pridusiu nuo nervu-stiprybe jo givenuimo ir veikime. Pradėk šiaandien grąžinti savo nervų sistemą į stipri, sveiką padeti, vartojant Nuga-Tone. Jus grąžis pamazyate savo senąjį sveikatą, stipriumą ir energiją sugrižtant. Jus pajausite kaip naujas žmogus ir galėsite didaus givenuimo išnauju. Nuga-Tone sustiprina ir stimulioja visus reikalingus kuno organus—širdi, skali, grobis, kepenis, inkstus ir tt. Sutelcia gera apeti, patalio virškinimą, duoda gera miegą, regulioja tustininio grolu, sutaiso cirkuliacija, prailina gleives nuo liežuviu, prailina nemalonių kvėpa, prailina skliavo nesmagumą, kaip tai: skūdėjimas, šūpūnimas, kokūmų, gasas ir panašius nemalonusus. Nėra kitos kitos dienos bet užsakykit Nuga-Tone tuojau! Mūsų ABSOLUTU GVARANCIJA. Kaina už Nuga-Tone yra \$1.00 už butelį pilnu, visam mėnesiui gydylies, arba 5 už butelį už \$5.00. Ink Nuga-Tone dvidešimt (20) dienų ir jeigu jus nebuat užsandytas pasokėmis, sugrąžinkit likusias gyduoles ten kur pirkoite ir atsimait pas jusus tuojau. Jisų mone, kad jus neduote nei cento. Mes už jais atsakome. Nuga-Tone pariduodamus visuose geruose aptiekuose toms pacio mis salygomis ir garantija. Prisyk Sį Kuponą Šiaandien NATIONAL LABORATORY, L804 537 So. Dearborn St., Chicago. Gerbiamieji—Čia rasite įdētą \$..... už ką malonėkit prisųsti man persųtintą, apmokėtą, butelį Nuga-Tone. Vardas Adresas